

KURIER WILEŃSKI

WYDANIE MAGAZYNOWE

SOBOTA —
PONIEDZIAŁEK
23 — 25
PAŹDZIERNIKA
2004 r.

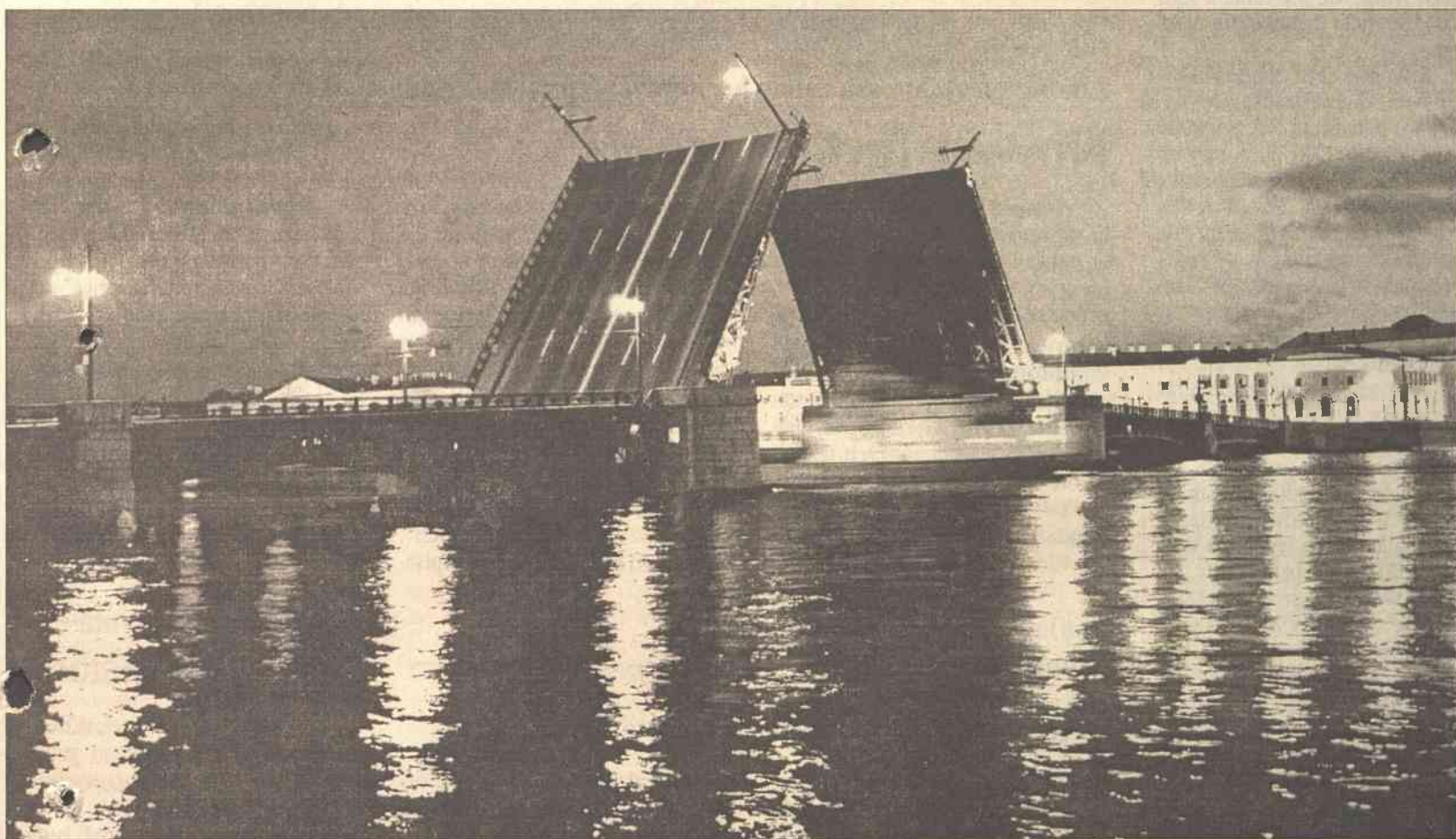
DZIENNIK POLSKI NA LITWIE. UKAZUJE SIĘ OD 1 LIPCA 1953 ROKU

Nr 206 (15004)

Cena 1,50 Lt (w tym 5% PVM)

Wyprawa na Karelię pod patronatem „Kuriera Wileńskiego”

Miasto carów

Przed kilkoma laty „Kurier Wileński” zamieścił cykl reportaży z wyprawy członków Klubu Włóczędzów Wileńskich na Syberię autorstwa Waldemara Szalkowskiego, który spotkał się z ciepłym odbiorem Czytelników. W lipcu tego roku KWW pod patronatem „Kuriera Wileńskiego” już po raz trzeci zorganizował wyprawę na Karelię, tym razem na ziemię niegdyś fińskie. W dzisiejszym wydaniu magazynowym rozpoczynamy druk reportaży tegoż autora, który do wrażeń z tegorocznej wyprawy wplótł też wspomnienia z karelskiej podróży odbytej w roku 1997. Wileńscy włóczędzy przyznają, że bez wsparcia finansowego spółki ubezpieczeniowej „Lindra” oraz Związku Sportowego Polaków na Litwie „Polonia” wyprawa nie doszłaby do skutku, a więc publikacje te są też swoistym podziękowaniem dla sponsorów. Reportaż na str. 8-9.
Fot. Walerian Butkiewicz

W niedzielę — druga tura wyborów

Decydująca dogrywka

W niedzielę na Litwie odbędzie się druga tura wyborów parlamentarnych. Niedzielne głosowanie zadecyduje o ostatecznym rozkładzie sił w nowym parlamencie. Dogrywka odbędzie się między innymi także w dziesięciu wileńskich i trzech podwileńskich okręgach wyborczych.

Podczas niedzielnych wyborów zostaną wybrani parlamentarzyści w 66 jednomandatowych okręgach wyborczych. Przed dwoma tygodniami w pierwszej turze wybrano 70 posłów z list partyjnych oraz 5 w okręgach jednomandatowych, w tym również w 56. Wileńsko-Solecznickim Okręgu Wyborczym. Na posłów wybranych w tych pięciu okręgach już podczas pierwszej tury głosowało ponad 50 proc. wyborców.

Jak i podczas pierwszej tury, mieszkańcy Litwy mogli głosować pocztą. Do piątku, w ciągu pierw-

szych trzech dni głosowania pocztą, swą wolę wyraziło 171 860 osób, co stanowi 6,92 proc. ogółu wyborców. Jak wczoraj przed południem powiedział „Kurierowi” przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej Zenonas Vaigauskas, „jeżeli taka aktywność wyborców utrzyma się również w ostatnim dniu głosowania pocztą, to podczas drugiej tury padnie kolejny rekord głosowania pocztą.” Podczas pierwszej tury w ciągu trzech dni pocztą głosowało 6,39 proc. wyborców. Był to absolutny rekord głosowania w urzędach pocztowych. Zdaniem przewodniczącego Głównej Komisji Wyborczej, mieszkańcy Litwy po prostu odpowiednio docenili wygodę, jaką daje głosowanie w ten sposób.

Po pierwszej turze Główna Komisja Wyborcza otrzymała wiele skarg dotyczących naruszeń podczas głosowania na pocztę.

(Dokończenie na str. 2)

Konkurs „Kuriera Wileńskiego”
i konsula generalnego RP w Wilnie

Polak Roku 2004

Po raz siódmy startuje Plebiscyt Czytelników „Kuriera Wileńskiego”, podczas którego zostanie wyłoniona dziesiątka Polaków, którzy wnieśli swój wkład w zachowanie, propagowanie polskości na Litwie, w ten czy inny sposób przyczynili się do postrzegania dobrego imienia Polaków w społeczeństwie Litwy.

Coraz większa popularność plebiscytu jest potwierdzeniem poważnego zainteresowania czytelników sprawami polskiego społeczeństwa na Litwie. Potwierdzeniem, że plebiscyt nie jest traktowany — jak to niektórzy złośliwie określają — jako zabawa w głosy, ale jako dowartościowanie pracy tych osób, bez których słowa „Polak na Litwie” nie będą brzmieć dumnie.

Nowością tegorocznego plebi-

scytu jest powrót do tradycji. Chcąc usunąć wszelki cień podejrzania o subiektywizm (przez niektórych nazywany wręcz politykierstwem), redakcja postanowiła zmienić regulamin plebiscytu.

Dotychczas plebiscyt był dwuetapowy. W pierwszym etapie Czytelnicy zgłaszali swoich kandydatów wraz z krótką charakterystyką.

Później specjalnie powołana komisja składająca się z redaktora naczelnego, kierownika ds. promocji, konsula generalnego RP na Litwie, dyrektora Domu Polskiego w Wilnie oraz dziennikarza polskiego programu radia publicznego typowała finałową dziesiątkę, która trafiała do drugiego etapu. Liczba kuponów od Czytelników decydowała o tym, kto zostawał zwycięzcą plebiscytu.

(Dokończenie na str. 2)

W NUMERZE

Kraj ————— **3**

Era otwartej
współpracy

Na międzynarodowe sympozjum „Polacy razem” przybyło ponad 170 osób z siedmiu krajów świata. W obradach zaś wzięło jeszcze udział ponad 100 przedstawicieli myśli techniczno-inżynierskiej z Litwy.

Wywiad ————— **5**

O chemii i innych
ważnych rzeczach

Emilia Iwaszkiewicz, ur. 25 października 1943 r. we Francji. Ukończyła Wileńską Szkołę Średnią nr 5, w 1966 r. — studia na Uniwersytecie Wileńskim, kierunek chemia. Pracuje w Instytucie Chemii od 1965 r. do dziś. Pracę doktorską obroniła w 1972 r.

Sport ————— **12**

Po polsku i angielsku

Do Wilna przybył Krzysztof Neugebauer, który jest posiadaczem 4 DAN. Karate tradycyjne uprawia od 23 lat. Jest jednym z najbardziej utytułowanych mistrzów tej dyscypliny sportu na świecie.

Klub Przyjaciół
„Kuriera Wileńskiego”

JAN ROMASZEWSKI

Przedsiębiorca

200 Lt na Fundusz Prenumeraty

Sentencja

Gdy twoja wyobraźnia
nie jest właściwie zogniskowana,
nie możesz ufać własnym oczom.

MARK TWAIN

Polska myśl techniczna obraduje w Wilnie

Era otwartej współpracy

Na zapowiedziane w poprzednich numerach „Kuriera Wileńskiego” międzynarodowe sympozjum „Polacy razem” przybyło ponad 170 osób z siedmiu krajów świata. W obradach zaś wzięło jeszcze udział ponad 100 przedstawicieli myśli techniczno-inżynierskiej z Litwy.

Jest to już czwarte forum, na którym inteligencja techniczna środowisk polonijnych rozmawia o sprawach nauki, techniki i biznesu.

Jak powiedziała „Kurierowi” redaktor naczelna „Przeglądu Technicznego”, wiceprezes NOT Ewa Mańkiewicz-Cudny, miejsce obrad sympozjum wybierane jest wśród tych miejscowości, gdzie jest liczne środowisko Polaków. Poprzednie, trzecie, odbyło się w Londynie, na obrady obecnego, czwartego, wybrano Wilno.

Wielka szansa

Podczas uroczystości inauguracji sympozjum poświęconego „Polskiej myśli technicznej w Unii Europejskiej” ambasador RP na Litwie Jerzy Bahr przekazał list ministra spraw zagranicznych RP Włodzimierz Cimoszewicza, w którym podkreślono, że tegoroczne spotkanie odbywa się po raz pierwszy po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Integracja ta otwiera wielką szansę. Otwarcie granic stwarza wielkie możliwości do wymiany myśli technicznej różnych państw. Minister podkreślił, że Wilno, gdzie odbywają się obrady, wniosło również swój wkład historyczny w rozwój polskiej myśli technicznej.

Na konferencję przybyli też konsul generalny RP w Wilnie Stanisław Cygnarowski, poseł na Sejm Waldemar Tomaszewski, prezes ZPL Michał Mackiewicz, prezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich Józef Kwiatkowski. Liczną grupę stanowili członkowie Stowarzyszenia Techników i Inżynierów Polskich na Litwie.

Podziękowanie Domowi Polskiemu

Listów gratulacyjnych na otwarcie IV sympozjum „Polacy razem” było więcej. Jak powie-

dział senator RP Grzegorz Lipowski, do niemal ostatnich dni na sympozjum do Wilna planował przybyć marszałek Senatu prof. Longin Pastusiak, który objął sympozjum honorowym patronatem. Nieoczekiwanie jednak musiał zmienić trasę wyjazdów do środowisk polonijnych. W tym dniu marszałek bierze udział w ważnym przedsięwzięciu w Kanadzie. W liście gratulacyjnym marszałek z uznaniem wypowiedział się co do inicjatywy spotkania inteligencji technicznej świata.

Senator Lipowski chwalił Dom Kultury Polskiej w Wilnie, nazywając go najpiękniejszym domem polonijnym na świecie. Dziękował wszystkim, którzy go stworzyli i którzy go nadal prowadzą, integrując środowisko polskie.

Bardzo reprezentatywnie przybyła delegacja inteligencji technicznej z Polski, a przede wszystkim z Naczelnej Organizacji Technicznej, która jest podstawowym organizatorem wszystkich czterech sympozjów, Ministerstwa Nauki, Akademii Nauk. Zebrani witali Bożenę Brooker, sekretarz generalną Europejskiej Federacji Polonijnych SNT, jak też prezesów polonijnych stowarzyszeń inżynierskich z Kanady, USA, Francji, Wielkiej Brytanii.

Wystąpienia wysokiej klasy znawców tematyki były szeroko ilustrowane multimedialnie i stanowiły bardzo interesującą odskocznicę do dalszej wymiany doświadczeń. Być może w najbliższym czasie niektóre prace badawcze znajdą swoje odzwierciedlenie na łamach gazety. Dla naszego wileńskiego środowiska bardzo wartościowe opracowanie przedstawił dr hab. prof. Romuald Brazis, o wkładzie Polaków w europejską cywilizację techniczną mówił prezes NOT Wojciech Ratyński, o unikalnych rzeczach w polskiej optoelektronice opowiadał prof. Sylwester Porowski i in. Prezydent Związku Inżynierów Litwy Donaldas Zanevičius zapowiedział, że wnioski sympozjum zostaną przekazane do rządu (nowego), a najbardziej interesujące referaty będą opublikowane w czasopiśmie AN Litwy „Mokslas ir Technika”.

Uznanie za pracę organizacyjną i nagroda. Od lewej — Jan Andrzejewski

Jedynie w Polsce

W holu Domu Kultury Polskiej, gdzie odbywa się sympozjum, oprócz kiermaszu książki (bardzo wartościowe pozycje zaprezentowały wydawnictwa), trwała też wystawa dorobku poszczególnych instytucji technicznych. Między innymi przykuwa uwagę ekspozycja dotycząca rozwoju niebieskiej optoelektroniki. Chodzi o rzeczy unikalne, istniejące jedynie w Polsce, jak diagnostyczna lampa stomatologiczna, ekspozowana przez P. P. H. POLITECH w Świdnicy. Za pomocą urządzeń promieniowaniem laserowym da się wykryć próchnicę początkową zarówno na powierzchniach gładkich zębów, jak i w bruzdach, nazębną płytkę bakteryjną itd. Przy tym samym stoisku ekspozowany jest wideokolposkop, wykrywający wczesne stadium raka szyjki macicy.

Słupsk — nie tylko techniczny

Krystyna Popiel, sekretarz Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Rolników w Słupsku, powiedziała „Kurierowi”, że ich stowarzyszenie ma podpisaną umowę o współpracy ze STIPEm.

— Zawdzięczając tej współpracy otrzymaliśmy zaproszenie na sympozjum, gdzie możemy zaprezentować nasz region. Słupsk może się pochwalić wykorzystywaniem niekonwencjonalnego źródła energii, elektrownie wodne stanowią jeden z głównych trzonów rozwoju tej energii. Pani prezes zauważyła, że w Wilnie sprzedawane jest obuwie z marką Gino Rossi, które jest produkowane właśnie w Słupsku. Towarzystwo Przyjaciół Wilna w Słupsku od dawna prowadzi akcję charytatywną na rzecz domów dziecka w Wilnie, tym razem przywieziono książki i inne prezenty dla sierotników Wilna.

Za półtora roku — Wilno w Łodzi

Prezydent m. Łodzi Jerzy Kropiwnicki przypomniał zebrany pierwszy wyjazd do Łodzi organizacji polskiej działającej w Wilnie pod kierownictwem Jana Andrzejewskiego. Rok 1991, kiedy jeszcze nie było dobrze uregulowanych

zasad współpracy między miastami, samorządami. Ale stowarzyszenia mogły to uczynić. Na stoisku ekspozowany jest dokument, podpisany przez przewodniczącego Poleskiego Porozumienia z polecenia Urzędu m. Łodzi. Michał Tosiek, który podpisał ten dokument, również przybył na sympozjum w charakterze wiceprzewodniczącego Rady m. Łodzi.

Liczna delegacja z Łodzi jest w Wilnie nieprzypadkowo. Jak powiedział „Kurierowi” prezydent miasta, w Łodzi mieszka bardzo wiele osób, które korzeniami sięgają Wilna i ich tęsknota do tego miasta jest zrozumiała.

Prezydent Kropiwnicki został zaproszony na spotkanie z merem Wilna Artūrasem Zuokasem. Uważa to za ważne spotkanie i ma nadzieję, że rozmowa będzie dotyczyła współpracy dwóch miast.

— Będzie to pierwsze spotkanie dwóch gospodarzy miast Wilna i Łodzi po przystąpieniu Litwy i Polski do Unii Europejskiej. Zapewne znajdzie się wiele wspólnych tematów, które trzeba będzie opracowywać przez kolejne lata. Widzi mi się, aby gdzieś za półtora roku odbyła się w Łodzi prezentacja Wilna — powiedział prezydent.

Inżynierowie z USA mają przyjaciół w Ejszyszkach

Prezes Stowarzyszenia Inżynierów Polonijnych Ryszard Ciskowski z USA powiedział „Kurierowi”, że Jan Andrzejewski, jako lider organizacji inżynierów na Litwie, jest łącznikiem między inżynierami Polski, Litwy i USA. Pan prezes ma kontakty również

z Ejszyszkami, a konkretnie z działaczem sportowym Michałem Sienkiewiczem.

— Jako Stowarzyszenie Inżynierów w Nowym Jorku ufundowaliśmy cztery stypendia dla najbardziej wyróżniających się studentów uczelni Litwy, absolwentów szkół polskich. „Polonia-Technika” jest organizacją zrzeszającą około 140 osób, inżynierów polskiego pochodzenia mieszkających w Nowym Jorku i pobliskich okolicach.

Uznanie zasług

Ewie Mańkiewicz-Cudny, prowadzącej sympozjum w dniu wczorajszym, przypadła miła misja złożenia gratulacji uczestnikom sympozjum w imieniu przewodniczącego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” prof. Andrzeja Stelmachowskiego.

Zaproszeni na scenę prezes NOT Wojciech Ratyński, zastępca prezesa Zbigniew Range i senator Grzegorz Lipowski w imieniu Zarządu Głównego Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych wręczyli Janowi Andrzejewskiemu Złotą Odznakę NOT oraz cenny dar w postaci przenośnego komputera.

W imieniu Zarządu Telekomunikacja Polska prezes Euzebiusz Sękowski wręczył nagrody członkom wileńskiego środowiska inżynierskiego.

Cały dzień trwały obrady przedstawicieli polskiej myśli technicznej świata, wieczorem zaś przed gośćmi wystąpił polski zespół pieśni i tańca „Wilia”, który zaprezentował folklor regionów Polski oraz obrazek wileński.

Krystyna Adamowicz
Fot. Marian Paluszkiwicz

Prezentacja unikalnego sprzętu — lampy diagnostycznej w stomatologii

Rozmowy w kuluarach były przyjacielskie i rzeczowe

Ks. Prałatowi Janowi Kasiukiewiczowi

z okazji podwójnego święta —
Dnia Patrona i Dnia Urodzin

Nie umiemy dużo mówić,
ale za to szczerze —
niechaj nam Księdza Prałata
dobry Pan Bóg strzeże.
Niech prowadzi go codziennie
do jasnego nieba
i niech ześle tyle łaski,
ile mu potrzeba.

Życzą Jankowscy

Niemcy: Wyróżnienia dla zasłużonych z polskiej szkoły parafialnej w Monachium

Daleko poza ramy

W sobotę, 16 października 2004 r., Szkoła Przedmiotów Ojczystych, przy prowadzonej przez księżę ze Zgromadzenia Redemptorystów Polskiej Misji Katolickiej w Monachium, uroczystie świętowała „Dzień Nauczyciela” połączony z 20-leciem swojego istnienia. Ta polonijna placówka oświatowa swoją działalnością, która wychodzi daleko poza ramy nauczania religii i przedmiotów ojczystych, niewątpliwie przyczynia się w znacznym stopniu do zachowania wartości chrześcijańskich i ojczystych w monachijskim środowisku.

Zarząd Krajowy Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” biorąc pod uwagę wieloletnie zaangażowanie i pracę społeczną na rzecz nauczania języka polskiego oraz krzewienia kultury, tradycji i historii Polski w Monachium, postanowił wyróżnić najbardziej zasłużonych działaczy

szkolnych i nauczycieli polonijnych medalami „Wspólnoty Polskiej”. Z tej okazji na sobotnią uroczystość przybył z Warszawy prof. dr hab. Jan Mazur, wiceprezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, który wraz z Piotrem Radoszem, Konsulem ds. Polonijnych Konsulatu Generalnego RP w Bawarii i Badenu-Wirtembergii wręczył odznaczenia dziewięciu wyróżnionym osobom.

Medale „Wspólnoty Polskiej” otrzymali kolejni dyrektorzy szkoły: prof. dr hab. inż. Piotr Małoszewski, dr Dorota Wieluńska, pani Ewa Wczasek; nauczycielki: panie Lidia Karpińska, Maryla Majchrzak, Krystyna Michalska oraz działacze z grona Komitetu Rodzicielskiego.

Na poziomie 140 uczniów

Początki szkoły parafialnej przy Polskiej Misji Katolickiej w Mona-

chium sięgają wczesnych lat 80-tych. W 1983 roku powstała na Misji świetlica, do której uczęszczało 14 dzieci, rok później przekształcono ją w szkołę przyparafialną.

W pierwszych zajęciach szkolnych uczestniczyło 20 dzieci. Od samego początku szkoła rozwijała się bardzo dynamicznie.

Po sześciu latach, w roku szkolnym 1990/91, na zajęcia sobotnio-niedzielne uczęszczało 100 dzieci, a trzy lata później było ich ponad 130. Od 1994 r. liczba dzieci w szkole utrzymuje się praktycznie niezmiennie na poziomie 140 uczniów.

Zajęcia szkolne odbywają się obecnie w soboty w klasach 1-8 w zakresie 4 godzin lekcyjnych oraz w niedziele — w zerówce i przedszkole — po 2 godziny lekcyjne.

W 1991 r. wprowadzono obecnie istniejącą nazwę: „Szkoła Przedmiotów Ojczystych przy Polskiej Misji Katolickiej Mona-

chium”, a w 1995 r. szkoła stała się częścią „Chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury, Tradycji i Języka Polskiego w Niemczech”, organizacji działającej w strukturach Polskiej Misji Katolickiej i obejmującej całe przyparafialne szkolnictwo w Niemczech.

Biuletyn od 14 lat

Od 14 lat w lipcu każdego roku ukazuje się w nakładzie 250 egzemplarzy około 30-stronicowy bogato ilustrowany zdjęciami biuletyn, stanowiący podsumowanie całorocznej pracy szkoły.

Szkoła bowiem, to nie tylko katecheza oraz nauczanie języka polskiego, historii czy geografii Polski, ale również cały szereg imprez dla dzieci i rodziców takich jak: konkursy szkolne, odwiedziny św. Mikołaja, przedstawienia teatralne, festiwale piosenki dziecięcej, festyny sportowe, „Majówki”, czy

Dzień Matki, Dzień Nauczyciela oraz Dzień Dziecka.

Rozwój szkoły parafialnej

Rozwój szkoły nie byłby możliwy bez społecznego zaangażowania się wielu osób, które swój wolny czas poświęciły dla dzieci pracując społecznie w Dyrekcji Szkoły i Komitecie Rodzicielskim.

Trudno ich wszystkich zliczyć, ale w ciągu 20 lat istnienia szkoły jest to grupa licząca ponad 130 osób. Szkoła to oczywiście również oddani polskiej sprawie nauczyciele, których liczba sięga blisko 60 osób. Należy podkreślić, że dynamiczny rozwój monachijskiej szkoły parafialnej, od początku lat 90-tych, nie byłby możliwy bez pełnego poparcia oraz zrozumienia potrzeb i znaczenia szkoły ze strony ks. dr. Stanisława Pławeckiego, od 1991 r. proboszcza tutejszej parafii.

Dwie Polki skazane za kradzież

Motywem — chciwość

Dwie Polki, Anna Al-Najashi i jej kuzynka Kamila Szymańska, obie z Łodzi, zostały skazane na 15 miesięcy pozbawienia wolności każda za kradzież 300 funtów (ok. 1850 złotych) z domu znanej angielskiej aktorki Sylvii Syms w londyńskiej dzielnicy West Kensington.

Obie zapukały do drzwi 70-letniej aktorki, opowiadając jej historię o zagubionym kocie, który miał znajdować się w ogrodzie Syms. Ta, poruszona opowiadaniem, wpuściła je do środka i przygotowała nawet drabinę. Korzystając z jej nieuwagi, złodziejki opróżniły torbę aktorki. Kradzież została zauważona stosunkowo szybko. Aktorka ruszyła w pościg za nimi samochodem i zauważyła obie kobiety w ulicznym tłumie, jednak wkrótce potem straciła je z oczu i wówczas zawiadomiła policję. Ta dzięki jej precyzyjnemu opisowi wyśledziła je w pobliskim tanim hotelu. Do kradzieży doszło 20 sierpnia, zaled-

wie dobie po przyjeździe obu Polek do Wielkiej Brytanii.

Sędzia Alan Hitichin z Blackfriars Crown Court uznał, że motywem przestępczego czynu była chciwość i odrzucił wniosek obrony o zwolnienie obu kobiet i umożliwienie im powrotu do domu, gdzie jedna z nich ma czworo dzieci, a druga — jedno. Al-Najashi przyjechała do Londynu na zakupy, a jej kuzynka po odbiór od przyjaciółki długu w wysokości tysiąca funtów. Ponieważ ofiarą kradzieży była znana aktorka, sprawa odbiła się szerokim echem w prasie. Sylvia Syms kojarzy się kinomanom, zwłaszcza starszego pokolenia, m.in. z główną rolą kobiecą w przygodowym filmie wojennym „Zimne piwo w Aleksandrii” (1958) i z ekranizacją znanej powieści obyczajowej Richarda Masona „Świat Suzie Wong” (1960). W ostatnich latach zdarzało się jej odtwarzać w teatrze i filmie rolę premier W. Brytanii Margaret Thatcher.

Francja: Czy film polski wróci na francuskie ekrany?

Bez przywdziewanej maski

Zakończony w minionym tygodniu przegląd polskich filmów w Paryżu cieszył się sporym zainteresowaniem publiczności, co potwierdziły podsumowania frekwencji w paryskich kinach. Jednak, zdaniem znawców, nie rokuje to nadziei na wielki powrót polskiego filmu na francuskie ekrany. W ramach „Panoramy Nowego Kina Polskiego” pokazano w Paryżu 10 filmów z ostatnich lat.

Wśród nich znalazły się m. in.: „Cześć, Tereska” Roberta Glińskiego, „Edi” Piotra Trzaskalskiego, „Angelus” Lecha J. Majewskiego, „Przemiany” Łukasza Barczyka i „Egoiści” Mariusza Trelińskiego. Przegląd był jednym z wydarzeń polskiego sezonu kulturalnego we Francji „Nova Polska”.

Sceptyczny Stuhr

„Jestem sceptyczny — powiedział Jerzy Stuhr, który przyjechał do Paryża ze swoim filmem „Pogoda na jutro”. — Ciężko byłoby mi z pełnym przekonaniem powiedzieć, że polskie kino ma szansę na nowo rozbudzić zainteresowanie francuskiej publiczności. Problematyka filmu polskiego i francuskiego jest teraz zupełnie inna. To są dwa bardzo odległe od siebie światy”.

Jego zdaniem, pewne perspektywy mają przed sobą twórcy u progu kariery, chociaż ich sukcesy w Polsce nie muszą się przełożyć na uznanie

za granicą.

„Pokładam nadzieję w młodych, cieszę się, że już nie naśladują innych. Ale dostrzegam, że często są zapatrzeni w siebie, mówią językiem dość hermetycznym, nieprzekładalnym na język, którym mówią ludzie w Europie — mówi Stuhr. — Jednocześnie wciąż mam poczucie fragmentaryczności polskiego kina i tego, że nie potrafi dać odpowiedzi na wszystkie pytania, jakie stawiają współczesność i przemiany, jakie się dokonały w Polsce”.

Liczą na inteligentnego Francuza

Tymczasem ambicją przeglądu było nie tylko zapoznanie francuskiej widowni z nowymi polskimi filmami, ale także ze współczesną Polską.

„Chciałbym, aby ludzie, którzy są otwarci na inność i egzotykę, dowiedzieli się paru nowych rzeczy o Polsce i o tym, jak Polacy żyją, o czym myślą, czego chcą. Chciałbym, żeby te informacje dotarły do inteligentnego Francuza, który lubi chodzić do kina” — powiedział Mateusz Werner, który z ramienia Instytutu Adama Mickiewicza przygotował przegląd.

Uważa, że przedstawione w ramach paryskiej Panoramy filmy to nie tylko propozycja ciekawa, ale przede wszystkim szczerą. „To są filmy, które nie próbują przywdziewać maski, w którą i tak by nikt nie wierzył. Taka postawa szczerowości powinna być doceniona przez wyrobionego

widza — dodał. — Czy to ma sens, nigdy się nie dowiemy, jeśli nie spróbujemy”.

„Takie przeglądy mają sens, o ile uda się nam z nimi przebić do opinii publicznej. Tymczasem mamy złą prasę. Nasze kino nie jest złe, ale przestaliśmy być modni. Straciliśmy „charme” (urok) kraju uciemnzonego” — uważa Krzysztof Zanussi.

Reżyser wytknął zło przygotowanie przeglądu. „Nie potrafimy wygenerować zainteresowania Francuzów i to nie jest kwestia tylko filmów, tylko nasza. Zupełnie inne techniki marketingowe są potrzebne — powiedział. — Prowadzenie promocji kraju za pomocą kultury to bardzo skomplikowana technika, której się trzeba uczyć. Życzę Instytutowi Adama Mickiewicza, żeby czynił postępy w tej sprawie”.

Trzeba projektować z pasją

Zanussi zgadza się jednak, że po latach nieobecności nie jest łatwo przypomnieć polskie kino wymagającej francuskiej widowni.

„Wiedza francuskich kinomanów o tym, co dzieje się w polskim kinie jest żadna — podkreśla Werner. — Na palcach jednej ręki można policzyć polskie filmy, które we Francji dostały się ostatnio do dystrybucji. Musimy nadrobić przynajmniej 15 historii, by każdy film znalazł swoich fanów”.

„We Francji jest miejsce dla polskiej kultury i dla polskich filmów. Są ludzie, którzy na polskie filmy czekają — konkluduje Chanska. — Niezbędne jest tylko wsparcie dystrybucji i promocji. Ale do tego potrzeba publicznych pieniędzy i dobrej organizacji kinematografii w Polsce”.

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne prezentują **co sobotę na antenie Radia Znad Wilii w godz. 8:00-9:00** program o najnowszych książkach, podręcznikach, pomocach naukowych oraz konkurs z atrakcyjnymi nagrodami.

**WYDAWNICTWA
SZKOLNE
I PEDAGOGICZNE****ZNAD WILII
103.8 FM**

Źle słyszycie?

Centrum Rehabilitacji Słuchu służy wszechstronną pomocą niedosłyszącym:

- ▣ Badanie słuchu i konsultowanie
- ▣ Dopasowanie i przystosowanie aparatu słuchowego
- ▣ Handel aparatami słuchowymi i środkami ich doгляdu
- ▣ Naprawa aparatów słuchowych i części
- ▣ Produkcja indywidualnych dousznych aparatów słuchowych
- ▣ Różne sposoby opłaty

Będziecie słyszeli lepiej! (Zam. 116)

Centrum Rehabilitacji Słuchu

Vilnius, Kalvarijų 119, tel. (8-5) 270 00 09; Eivenių 17, Kaunas, tel. (8-37) 79 69 14

Stronę na podstawie PAP i „Wspólnota Polska” przygotowała **Wanda Zajączkowska**

Co u naukowców słyhać?

O chemii i innych ważnych rzeczach

Piąta średnia, Uniwersytet Wileński — i Francja jako miejsce urodzenia. Coś w Pani życiorysie musiało być nietuzinkowe, niepospolitego.

W ten sposób rzecz ujmując, mogła to być decyzja rodziny wyjazdu z Wilna, do Francji. Nastąpiło to w 1930 r., a więc jeszcze przed początkiem mojego życiorysu. 1947 był rokiem kolejnej życiowej decyzji: powrotu. Znowuż bez mojego udziału. Powojenne lata we Francji nie były dla obcokrajowców łatwe. Obcokrajowiec to był po prostu obcy. Ze wszystkimi tego konsekwencjami. Ojciec wolał być u siebie, nie bardzo sobie wyobrażając, jak to u siebie w stalinowskim reżimie wygląda. Pewien wpływ miała też propaganda sowiecka, władze namawiały do powrotu. Chętnych znalazło się sporo. Zamiast Wilna jednak, wylądowaliśmy, po trwającej cały miesiąc podróży, od granicy pod konwojem, aż w Krzywym Rogu. Prawie cały nasz bagaż w drodze rozkradziono, a dla zachowania wagi włożono nam koło od wagonu...

Był niedawno w telewizji film „Wschód-Zachód”. Tam też rosyjscy emigranci wracali po wojnie z Francji do ojczyzny.

Oglądałam to ze łzami w oczach: jakby to było o nas. Od Syberii wyratowała nas w Krzywym Rogu krawcowa — pani, wracająca razem z rodziną, szyjąca dla żony wysokiego rangą sowieckiego oficera. Wykupiła nas po prostu i dlatego do Wilna przyjechała ostatnia. Jeszcze z pięć polskich rodzin wróciło do Wilna, reszta osiedliła się na Białorusi, w innych miejscach. Utrzymywaliśmy ze sobą stałe kontakty. Jedni już umarli, drudzy wyemigrowali, jeden wrócił do Francji.

Skutki powrotu były zapewne w życiu Pani i rodziny obecne.

Długo trzymano nas pod lupą, właściwie aż do końca władzy sowieckiej. Ojca usilnie namawiano do wstąpienia do partii, stanowczo jednak odmówił. Tak samo zresztą, jak wszyscy pozostali z tych, co wrócili. Pracował więc jako zwykły robotnik. Ze wstąpieniem na studia nie czyniono mi trudności: szkołę ukończyłam ze srebrnym medalem, na egzaminach wstępnych zdobyłam maksymalną ilość punktów. Po studiach, co prawda, nie dostałam skierowania do żadnej instytucji związanej z produkcją dla wojska, tak zwanych wtedy skrzynek pocztowych. Nie miałam też pozwolenia na wyjazd do krajów zachodnich, jedynie do „bratnich krajów socjalistycznych”.

Czy to francuskie „r” w wymowie to pozostałość po kraju urodzenia?

Pewnie tak, w dzieciństwie rozmawiałam tylko po francusku. Teraz nie jest mi ten język w pracy przydatny: w nauce dominuje angielski. Z tym „r” zdarzają mi się czasem zabawne sytuacje. Zauważyłam kiedyś, że pewien pan, znany w kołach politycznych, w roz-

Emilia Iwaszkiewicz, ur. 25 października 1943 r. we Francji. Ukończyła Wileńską Szkołę Średnią nr 5, w 1966 r. — studia na Uniwersytecie Wileńskim, kierunek chemia. Pracuje w Instytucie Chemii od 1965 r. do dziś. Pracę doktorską obroniła w 1972 r., temat: „Powłoki galwaniczne miedzi, cynku i ich stopów z roztworów pirofosforanów”. Autorka ponad 30 publikacji naukowych w pismach krajowych i zagranicznych. W ostatnich latach zajmuje się korozją powodowaną przez mikroorganizmy. Fot. autor

mowie ze mną graseje. Gotowa byłam się obrazić, że mnie przedrzeźnia, dopiero potem się polapałam, że on też ma taką jak ja wymowę...

Od początku kariery tylko jedno miejsce pracy. Pozazdrościć stałości. W niepodległym państwie wiele dziedzin nauki albo upadło w ogóle, albo przeżywa wielkie trudności. Czy podobnie dzieje się z chemią?

Z chemią nie jest tak źle. Mieliśmy i nadal mamy bardzo dobrych profesorów na uniwersytecie, wykłady są na najwyższym poziomie, więc i specjaliści są wysokiej klasy. Może tylko jest pewna różnica między profesorami z moich czasów a dzisiejszymi. Wtedy niemal każdy był erudyta. Dziś to jakoś przemija. Może to z nadmiaru informacji i niemożności jej przyswojenia? A może stała się zbyt dostępna? Wtedy czytało się na okrągło, nie tylko rzeczy ze swojej specjalności. Teraz wśród młodych tego głodu wiedzy jakoś nie widać. Jeśli o nasz instytut chodzi, oczywiście, tu też zaszły pewne zmiany. Trzeba było w pewnym stopniu ograniczyć liczbę kierunków badań. Wcześniej zajmowaliśmy się technologiami pokryć metalowych. Było na to zapotrzebowanie — przemysł samochodowy się rozwijał dynamicznie, potrzebne i ważne były powłoki tworzone poprzez niklowanie, chromowanie, miedziowanie. Po uzyskaniu niepodległości w kraju nie ma już takich potrzeb.

Część naukowców musiała zapewne opuścić instytut?

Tak, niektórzy musieli zmienić rodzaj zajęć, ale wielu też znalazło zatrudnienie za granicą. Jak już mówiłam, chemicy litewscy mają dobrą opinię. Jeżeli ktoś z naszego in-

stytutu wyraża chęć wyjazdu, dyrekcja nie czyni żadnych przeszkód, licząc na to, że w taki sposób i placówka zyskuje nowe kontakty, i dla jej renomy jest to korzystne.

Teraz zajmuje się Pani korozją powodowaną przez mikroorganizmy. Proszę wyjaśnić pokrótce, co to są za badania, jaki jest ich cel.

Pracujemy nad wspólnym projektem, w którym partycypują instytuty Fizyki, Botaniki oraz nasz, Chemii. Chodzi o to, że do niedawna w technologiach produkcyjnych nie uwzględniano korozji powodowanej przez mikroorganizmy — bakterie, grzyby itp. A ta występuje przecież wszędzie — w wodzie, glebie, w całym środowisku. Podlegają temu rodzajowi korozji nie tylko metale, ale i szkło organiczne, różne masy plastyczne. Badamy właśnie oddziaływanie destrukcyjne mikroorganizmów, choć pełnią one również funkcje pożyteczne dla człowieka. Na przykład, zanieczyszczenia ropą naftową wody morskiej, wynikiłoby choćby z powodu katastrofy statków, usuwane są przy pomocy bakterii. Nie są to badania krótkotrwałe. Wyhodowane w Instytucie Botaniki kompozycje mikroorganizmów umieszczone są na płytach pokrytych powłokami galwanicznymi, te zaś poddawane są długotrwałemu oddziaływaniu czynników atmosferycznych w kilku miejscach: w Wilnie, rejonie malackim, nad morzem. Według warunków badań, na sporządzenie jednego wykresu potrzebny jest czas nawet do kilku lat. Nad zagadnieniami korozji mikroorganizmowej pracują obecnie chemicy na całym świecie.

Wśród matematyków kobiet — poza Zofią Kowalewską — nie ma. Chemicy mogą się poszczy-

cić nawet noblistką — Marią Curie-Skłodowską. Ale chyba i ona jest tylko wyjątkiem od reguły...

Chyba tak już zostałyśmy stworzone, że mężczyźni są od nas lepsi w myśleniu przestrzennym, a bez tego trudno o odkrycia w naukach ścisłych. Przecież Maria Skłodowska, zanim odkryła swoje pierwiastki, przerobiła kilka ton rudy uranowej, czyli doszła do sukcesu poprzez morderczą pracę. Choć przyznać trzeba, może na usprawiedliwienie kobiet, że wiele odkryć było dziełem przypadku. Sacharyna jest odkryta jako produkt uboczny przy badaniu zupełnie innej substancji: laborant siadając do posiłku zapomniał umyć ręce, polizał palce, byłoby słodkie — i odkrycie gotowe.

Chemia w pracy. A poza nią?

Również chemia. Tłumaczę podręczniki szkolne, cztery już mam gotowe, piąty został złożony w redakcji. Napisałam też słowniczek terminów chemicznych. Poza tym, współpracuję z Centrum Egzaminacyjnym tłumacząc im różne niezbędne do egzaminów materiały. Jakiś czas współpracowałam z Centrum Kultury Polskiej, potem, z braku czasu, zaprzestałam. Kilka lat prowadziłam kursy przygotowawcze z chemii dla maturzystów polskich szkół. Obecnie należę do Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy i to jest cała moja aktywność społeczna.

Jędrzej Śniadecki, „Początki chemii...”, Wilno, 1800 rok. Pierwsze wydanie litewskie — rok 2004. Tłumaczone przez Panią.

Jędrzej Śniadecki to moja pasja z ostatniego roku. Napisał pierwszy w Wilnie podręcznik z chemii. Z myślą o studentach nie znających języków obcych bądź nie mających pieniędzy, by sobie drogie książki zagraniczne kupować. Aby więc, jak mówił, tej nieprzyzwoitości zapobiec, opracował teksty swoich wykładów i wydał je w postaci książki. Niedawno minęła 220. rocznica początków wykładania w Wilnie chemii. Przez nikogo raczej nie zauważona. Taką samą rocznicę obchodził kłajpedzki browar — i rozgłos był wielki. To coś mówi o priorytetach w dzisiejszym społeczeństwie...

Na okładce widnieje: Andrius Sniadeckis. Doprawdy dziwna metamorfoza imienia człowieka, który ani się na Litwie nie urodził, ani za Litwiną nie uważał. Wydanie jego książki po litewsku: jest to bardziej hołd złożony wielkiemu uczonemu przez dzisiejszą Litwę czy też chęć przypisania go sobie?

Pewnie i to, i tamto po części. Nie warto jednak się martwić, kiedy o wielkiego człowieka spierają się ze sobą narody. Mickiewicza też uważają za swojego wraz z Polakami i Białorusinami, i Litwinami, a Mickiewicz przez to nie staje się mniej wielki. Z terenu Wilna porównanie: dlaczego nie ma sporów o Dzierżyńskiego? Siostrę miał Aldonę, a to przecież imię ani polskie, ani sło-

wiańskie w ogóle. A tym niemniej nie jest nikomu potrzebny. Ale wracajmy do Śniadeckiego, w którym się ostatnio wprost zakochałam. Tłumaczę teraz na litewski drugą jego książkę, „Teorię jestestw organicznych” z 1838 r. Póki co raczej dla siebie, bo umowy z wydawnictwem jeszcze nie mam. Traktuję to jako intelektualną przygodę — te zmagania z archaicznością stylu, wynajdywanie odpowiednich terminów, nie istniejących już nawet w polszczyźnie: nadkwas, odkwas, przekwas... Dwieście lat temu Śniadecki tworzył terminologię chemiczną polską, dziś ja za nim robię to samo tłumacząc go na litewski.

Śniadecki nie wypełnia jednak całego czasu wolnego?

Na pewno, zostaje go jeszcze na koncerty muzyki poważnej, na które stale wykupuję roczny abonament. No i na książki, książki, książki. Nie da się przejść mimo księgarni i nie wstąpić, nie kupić nowości. Zaczynają już nas nawet wypierać z domu. Żeby temu zaradzić, część domowego księgozbioru oddaliśmy do Biblioteki im. Mickiewicza, część podarowaliśmy bibliotece w byłym Pałacu Związków Zawodowych. Kiedy tamtejsi czytelnicy o tym się dowiedzieli, ustawili się w kolejce. Jest więc ta potrzeba czytania, tylko pieniędzy na książki coraz większej liczbie ludzi brakuje.

Wielu twierdzi, że dzisiejsza młodzież takiej potrzeby nie odczuwa. Ale pamiętać należy, że starsi, jak świat światem, zawsze na „dzisiejszą młodzież” narzekali, że jest gorsza niż oni, kiedy byli młodzi...

No to nie narzekajmy, choć warto zwrócić uwagę na jedną rzecz, na pierwszy rzut oka paradoksalną. Otóż nasza polska młodzież w języku nie-ojczystym, czyli po litewsku, wyraża się często o wiele poprawniej i piękniej niż we własnej mowie. To daje do myślenia. Kogo w takim razie wychowujemy: inteligencję polską czy inteligencję litewską? Dlaczego ta pierwsza powstaje z takim trudem? Dlaczego nasza młodzież tak nisko ustawia sobie poprzeczkę życiowych celów i ambicji? Nie mamy w naszym instytucie młodych naukowców Polaków. Namawiałam usilnie dwoje studentów, piekielnie zdolnych, mających wyraźne predyspozycje do działalności naukowej, by tę drogę obrali. Nie posłuchali. Oboje pracują w polskich szkołach.

Może dlatego tak trudno nam idzie, że startujemy z pułapu bardzo niskiego...

To pewnie też, ale zauważyłam, że i w naszej polskiej szkole na Litwie nadal żywa jest tendencja podciągania słabych do poziomu średnich, a nie średnich do poziomu najlepszych. A przecież ton w społeczeństwie zawsze nadaje elita, czyli nieliczni najlepsi. Nie przeciętne masy. Materiał na elity mamy: nasza młodzież jest pracowita, zdolna, myśląca i z czasem tę lukę wypełni.

Rozmawiał Jan Sienkiewicz

W rejonie solecznickim

Nowe ceny paliwa

Kolejne posiedzenie Rady samorządu rejonowego wiele uwagi poświęciło aktualnemu tematowi — zaopatrzeniu w ciepło. Radni zatwierdzili ceny na energię ciepłą, która już dociera do domów mieszkańców Solecznik.

Wśród innych kwestii, rozpatrywanych na tym posiedzeniu jest zdobycie nowego sprzętu dla gospodarki komunalnej, podział środków pieniężnych itd.

Nowe nominacje

Starszym specjalistą ds. sportu w wydziale oświaty i sportu w trybie konkursu został Walery Koczun. Zastąpił na tym stanowisku znanego lidera sportu w Solecznikach Stanisława Stańczyka, który odszedł na emeryturę.

Nowym dyrektorem wydziału gospodarki komunalnej „Tvarkyba” została Danuta Suckiel. Szkołą podstawową we wsi Kamionka kierować teraz będzie Alicja Bondalewicz.

Zakupy

W ciągu ub. miesiąca rolnicy rejonu nabyli 18 nowych traktorów. Wszystkim nabywcom sprzętu, który w czas zapłacili za niego, przysługuje obecnie rekompensata.

Gospodarze zwracają się więc do rejonowego wydziału rolnictwa z dokumentami, niezbędnymi dla otrzymania rekompensaty, informuje st. specjalista Feliks Iwanowski.

Piotr Ryngiewicz

W rejonie trockim

Własność parlamentarzysty?

Po czterech latach współpracy w przeddzień drugiej tury wyborów posłanka na Sejm Dangutė Mikutienė zrezygnowała z usług swej doradczynie Dainy Karlonaitė.

Jako przyczynę jej zwolnienia posłanka podała brak zaufania. Według ustaw naszego kraju jest to dostateczny powód, aby zwolnić doradcę posła. Utrzymywani z kieszeni podatnika doradcy parlamentarzystów określani są jako urzędnicy państwowi, a tak naprawdę całkowicie zależą od posła.

Akcja przeciwko „domowej produkcji”

Dążąc do zmniejszenia produkcji bimbru funkcjonariusze posterunków policji w Rudziszkach, Hanuszyszkach, Połukniu oraz Grendowie październik ogłosili miesiącem walki z bimbrem.

W tym miesiącu szczególnie kontrolowani są mieszkańcy, którzy są znani policji jako „producenci”, policja sprawdza też lasy, opuszczone domy oraz zagrody. Wzmocniona została kontrola pojazdów w tych miejscowościach, słynących z nielegalnej działalności. Policja liczy również na pomoc społeczności i czeka na anonimowe telefony o produkcji bimbru pod nr. tel. 8 528 32241.

Leśnictwa obchodzą swe zawodowe święto

W ubiegły weekend pracownicy gospodarstw leśnych rejonu trockiego wraz z rodzinami na łonie przyrody obchodzili swe zawodowe święto.

Już od kilku lat na początku października pracownicy gospodarstw leśnych spotykają się na święcie, które jednoczy przedstawicieli tego zawodu. Zabawy sportowe, wspólne ognisko, zmagania zawodowe stały się piękną tradycją pracowników leśnictwa. W tym roku podobnie jak i w ubiegłym zwycięzcami została drużyna pracowników gospodarstwa leśnego z Rudziszek.

Alina Sobolewska

W rejonie wileńskim

Akcja krwiodawstwa w samorządzie

Narodowy Ośrodek Krwiodawstwa Litwy stara się o zwiększenie zapasów krwi, której tak bardzo w całym kraju brakuje chorem. Dyrektor Wileńskiego Centrum Krwi Vytenis Kalibatas podjął decyzję, w myśl której pracownicy stacji krwiodawstwa wyjeżdżają do zespołów pracowniczych, aby na miejscu pobierać krew od osób, które wyrażą na to chęć.

W środę w biurówcu administracji samorządu rejonu wileńskiego odbyła się akcja krwiodawstwa. Jak poinformowała redakcję Danguolė Wilczyńska, nadinspektor kancelarii samorządu, tego dnia do akcji zgłosiło się 15 pracowników samorządu. Siedmiu dawców gratisowo oddało krew, ośmiu pobrało opłatę. Były przypadki utraty przytomności, jednak lekarze uczestniczący w akcji natychmiast udzielali skutecznej pomocy.

Jadwiga Podmostko

Akcja dobroczynna „Cefarmu” dla szkoły w Butrymańcach pod patronatem „Kuriera”

Wzajemne jubilatów zaproszenia

Prezes Zarakowski sprezentował zakupione w Polsce książki, dzielił upominki — ponad 200 długopisów i częstował... „cefarmowymi” krówkami
Fot. Marian Paluszkiwicz

Kiedy w środę podążaliśmy w stronę Butrymań, mieliśmy być pośrednikami między inicjatorem akcji dobroczynnej — Centralą Farmaceutyczną „Cefarm” S. A. reprezentowaną przez prezesa Zarządu Marka Zarakowskiego i odbiorcami akcji — Szkołą Średnią w Butrymańcach w rejonie solecznickim. Staliśmy się natomiast pośrednikami nie między darczyńcą i szkołą, ale między dwoma jubilatami!

Ten przyjazd prezesa Zarakowskiego do Wilna w ramach akcji dobroczynnej dla polskiej młodzieży z Wileńszczyzny jest — jak sam mówi — następstwem podróży historyczno-krajoznawczej po Litwie i Białorusi odbytej latem w gronie naukowców z Polski.

„Do czytania, pisanie i smakowania”

— Po zapoznaniu się z Wilnem postanowiłem zaglądać tu częściej. A ponieważ goszcząc w redakcji „Kuriera” przez jego redaktorów zostałem zachęcony, żeby coś przywieźć dla młodzieży polskiej, więc wybraliśmy polskie książki, które powinny się państwu podobać. Chcemy was zachęcić do czytania po polsku, a my będziemy się starali o was dbać i od czasu do czasu do waszej szkoły coś przywieźć — mówił do młodzieży w butrymańskiej szkole prezes Zarakowski. Przekazał w posiadanie młodych gospodarzy — jak określił — „coś do czytania, pisanie i smakowania”: sprezentował zakupione w Polsce książki, dzielił upominki — ponad 200 długopisów i częstował... „cefarmowymi” krówkami, czyli cukierkami w firmowym papierze, które rozeszły się wśród niemałej a gwarnej gromadki dzieci i młodzieży w okamgnieniu. „No proszę, a ja polskiego zasmakuję” — żartował z zadowoleniem wsłuchując się zarówno w lokalną polszczyznę, czyli język tzw. „prosty” tutaj nazywany też „trasianką”, jak też w piosenki polskie wykonane przez uczniów szkoły.

Zaprosił uczniów z butrymańskiej na wycieczkę do Polski, przede

wszystkim do Warszawy i hurtowni farmaceutycznej „Cefarm”, która w styczniu przyszłego roku będzie obchodzić jubileusz 60-lecia.

— A my zapraszamy państwo na jubileusz naszej szkoły, który się odbędzie w maju. Jubileusz podwójny: 30-lecie średniej szkoły i 95-lecie szkoły w Butrymańcach — zrewanżowała się zaraz dyrektor szkoły Teresa Sawiel, na co prezes Zarakowski odreagował natychmiastowym pytaniem:

— Macie sztandar szkoły?
— Jeszcze nie, ale hymn już mamy!

— W takim razie my się dopisujemy i razem z „Kurierem” będziemy myśleć, żeby wspólnie dla waszej szkoły dofinansować sztandar.

Jak w banku i „do banku”

Obaj przyszłoroczni jubilaci ustalili, że CF „Cefarm” S. A. na wiosnę zorganizuje wycieczkę uczniów do Polski i dofinansuje szkole połowę sztandaru.

O ile „cefarmową” połowę sztandaru butrymańska szkoła ma jak w banku, to po drugą — musi sięgnąć „do banku” samorządu rejonu solecznickiego, który ma tę szkołę w opiece, a na którą pani dyrektor, jednocześnie przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego Obchodów Jubileuszu, w roku jubileuszowym bardzo liczy.

— „Wspólnota Polska” i samorząd dużo nam pomagają — mówi dyrektor. Dzięki nim mamy nowe okna i dach w szkole oraz udało nam się wyremontować sanitariaty i posadzkę. Mamy dobrze wyposażony gabinet języka polskiego, a litewski resort oświaty kupił nam dwa nowe komputery i projektor.

Dyrektor dodaje, że ogólnie rzecz biorąc, szkoła obecnie jest dość dobrze wyposażona. Niemniej jednak są sprawy wymagające pilnego załatwienia, jak np. wyposażenie pracowni laboratoryjnych fizyki i chemii. Trudno też, jeśli chodzi o podręczniki; w tym roku wymienione zostały one tylko dla klas początkowych (na podręczniki szkoła otrzymała 8 tys. litów). Dla klas

starszych natomiast podręczników nie wystarcza. Zdolniejsze dzieci korzystają więc z litewskich, ale to jest rozwiązanie krótkotrwałe.

62 proc. ubiegłorocznych maturzystów szkoły dostało się na wyższe studia. Ogółem w tej szkole średniej — razem z trzema oddziałami szkół początkowych w miejscowościach Janczuny, Gierwiszki i Stawidańce — uczy się 288 uczniów w wieku 6-19 lat. Najbardziej odległą miejscowością, z której uczniowie dojeżdżają do szkoły, jest odległe o 12 km Podborze.

Nudy z Budy

— Chciałbym, żeby każde dziecko otrzymało od nas książkę. Na pewno więc przyjedziemy do Wilna po raz drugi jeszcze przed świętami i przywieziemy wam jeszcze z dwieście książek — podjął decyzję w trakcie rozmowy z panią dyrektor prezes „Cefarmu”.

W obecnej przesyłce znalazła się zarówno literatura dziecięca, jak też tytuły z cyklu Edukacja Powszechna, np. „Cuda Polski”, „Najpiękniejsze miasta Polski” oraz kroniki historyczne. Zaś uczniowie sprezentowali gościom własny „produkt drukowany” datowany 1 października — gazetkę szkolną „Nudy z Butrymańskiej Budy”. Z kolei codzienny polski produkt drukowany na Wileńszczyźnie zobowiązał się nie tylko nad obchodami jubileuszowymi butrymańskiej szkoły patronat objąć, ale też pośredniczyć w kolejnych planowanych przez warszawską hurtownię farmaceutyczną „Cefarm” akcjach pomocy polskim dzieciom na Wileńszczyźnie i te akcje w „Kurierze” naświetlać. Najbliższą z nich — zgodnie z zapowiedzią prezesa „Cefarmu” — będzie zakup pięćdziesięciu par butów wychowankom jednego z domów dziecka. Przekazanie butów zaplanowano na Gwiazdkę.

Dlaczego to wszystko robi?

— Żeby młodzież polska i Polacy mieszkający na Litwie czuli więź z Polakami mieszkającymi w Polsce — stwierdza prezes Zarakowski.

Wanda Zajczkowska

Zapowiedź zmiany polityki czy wybieg?

Bez przywilejów dla Żydów

Jeśli znacjonalizowane przez władze sowieckie mienie ma być zwracane poprzednim właścicielom, to nie może tu być żadnych przywilejów jednej grupie etnicznej czy wspólnocie religijnej. Jest to myśl przewodnia opracowania opublikowanego przez ekspertów Ośrodka Projektów i Badań Prawnych w Wilnie.

Przed- i powojenna nacjonalizacja, zaszczości wojenne pozostawiły po sobie dziedzicę regulacji praw własnościowych w takim stanie, że ciągle któraś z zainteresowanych stron może rościć pretensje do utraconego mienia. Ze strony niemieckiej wobec Polski tendencje takie były widoczne praktycznie przez cały okres powojenny. Hupką i Koschykiem straszono dzieci na tzw. Ziemach Odzyskanych. Obawy na tym terenie, że kiedyś Niemcy tu wrócą i zechcą zabrać swoje, nie słabły przez wszystkie lata. Nie pomógł traktat polsko-niemiecki i zerwanie się przez rząd niemiecki wszelkich roszczeń terytorialnych i majątkowych wobec Polski. Nie ma pretensji rząd, to je mają obywatele. Związek Wypędzonych i Powiernictwo Rruskie są wszak organizacjami pozarządowymi. W kwestii niemieckich roszczeń majątkowych wypowiedział się ostatnio nawet polski Sejm.

Zastanawiające, że, w porównaniu do Niemców, Polacy, zmuszeni do wojnie i zmianie granic do opuszczenia stron rodzinnych na

terenach II Rzeczypospolitej, nigdy nie tworzyli struktur organizacyjnych ze słowem „wypędzeni” w nazwie. Kiedy warunki polityczne na to pozwoliły, powołali jedynie stowarzyszenia a to przyjaciół, a to miłośników Ziemi Wileńskiej i Grodzieńskiej, Wołnyń, Podola etc. Organizacje te nie wysuwały najmniejszych nawet roszczeń, nastawione były jedynie na pomoc, a i tak traktowane były przez władze Litwy, Białorusi czy Ukrainy bardzo podejrzliwie. Nawet taki wybitnie filolitewski twór, jak Klub Miłośników Litwy. Wszystkie roszczenia majątkowe z tytułu utraconego mienia kierują Zabuzanie do rządu polskiego. Został ostatnio stworzony precedens sądowy, który da pod takie roszczenia bazę prawną.

Litwa problemy majątkowe osób prywatnych rozwiązała uzależniając prawa własnościowe od posiadania litewskiego obywatelstwa. Dzięki temu posunięciu pojawiły się ogromne połacie ziemi, do której nie mogą pretendować byli właściciele bądź ich potomkowie siedzący gdzieś w Londynie, Chicago czy Gdańsku — bo nie mają litewskiego obywatelstwa. Prawo własności przejęło państwo. Miało to teoretycznie ułatwić regulowanie zwrotu

ziemi tym, którzy prawo takie zachowali. Praktycznie natomiast stworzyło warunki do niebывałych machinacji i oszustw, ale to już inny temat.

Poza ziemią, która jest tematem negocjacji polsko-litewskich na każdym z międzypaństwowych szczebli, walkowanym nudnie i bezowocnie, żadne inne sprawy majątkowe nigdy poruszane nie były. W Wilnie w Stancji Harcerskiej urzęduje amerykańska ambasada, w niszczącym budynku Towarzystwa Przyjaciół Nauk urządzono skład, w polskim teatrze na Pohulance siedzą Rosjanie. W tym ostatnim przypadku wbrew jednoznacznym zapisom testacyjnym, że teatr należeć ma do społeczności polskiej. Władze RP zgodziły się wyłożyć ciężkie miliony na budowę Domu Polskiego, ale spraw zwrotu budynków przedwojennych nie dotknęły.

Na brak przychylności władz litewskich nie mogą narzekać tylko Żydzi. W latach 90. odzyskali w Wilnie tyle nieruchomości, że tylko dziwić się wypada, jak taka mała liczebnie społeczność potrafiła to wszystko spożytkować. Nastąpiła Unia Europejska z nowymi regulacjami prawnymi w zakresie restytucji mienia i praw własnościowych i temat majątku wspólnoty żydowskiej znów stanął na wokandzie. Tym razem za sprawą Komitetu Żydowskiego w USA. Do zwrotu mienia jeszcze nie doszło, a już Żydzi w Wilnie chwytają sobie za brody w sporze, kto będzie jego właścicielem.

W tej sytuacji głos prawników litewskich, że przecież nie tylko Żydzi, jako grupa etniczna i wspólnota religijna, mogą pretendować do odzyskania mienia, ocenić można jako akt wielkiej odwagi i dążenie do sprawiedliwości. Odwagi pod wieloma względami: niewielu chce się narażać wpływom kręgom żydowskim, zwłaszcza amerykańskim, ale też i wobec swoich. Jeśli bowiem w samym Wilnie zacząć oddawać kamienice i place przedwojennym właścicielom, cóż zostanie rodowitym Litwinom? Przypadnie stolica niemal w całości Polakom i Żydom.

Miałobyż stanowisko litewskich ekspertów oznaczać, że państwo dać chce szansę nie tylko Żydom, ale też Polakom? To będzie w ogromnym stopniu zależało od samych Polaków. Znając dotychczasową w tej sprawie bezczynność i brak woli, pewnie nikt na podobne wystąpienie nie zareaguje, nikt nie stwierdzi pojawienia się nowych jakościowo warunków i nikt żadnych konkretnych działań nie podejmie.

Ale może też być i tak, że ta obrona praw innych grup etnicznych i protest przeciwko przywilejom dla samych tylko Żydów to tylko sprytny wybieg. Piszą bowiem prawnicy: odpowiedzialność za uregulowanie spraw własnościowych w państwie spada nie tylko na władze państwowe, ale też na reżimy okupacyjne, pod jakimi Litwa przeżywała. Czyli na dzisiejszą Rosję i Niemcy. Czyli: zwracajcie się, Żydzi do spółki z Polakami, do Moskwy i do Berlina. Jak się dogadacie, że wam zapłać, Litwa się też dołoży.

Jan Sienkiewicz

Gospodarczy temat jesieni

Dylematy paliwowe

Ceny paliw, jak widzimy, ciągle rosną. Staje się to coraz większym problemem dla gospodarki litewskiej, i nie tylko litewskiej. W tej sytuacji rząd już nie może udawać, że nic się nie dzieje, dlatego też w projekcie budżetu państwa na rok przyszły prognoza inflacji została zwiększona do 2,7 proc. W porównaniu z dotychczasową deflacją jest to sporo. Nie wiadać jednak, żeby powaga sytuacji po jej dostrzeżeniu wymusiła jakiegokolwiek kroki zaradcze, co oznacza, że praktycznie konkretnej koncepcji w tej kwestii w kołach rządowych nie ma.

Powód ciągłych podwyżek cen paliw jest znany — ceny ropy naftowej na rynkach światowych osiągnęły rekordowy poziom i w dodatku w ocenie ekspertów niekoniecznie musi to być koniec tego trendu. Tajfuny szaleją, terror w okupowanym Iraku się wzmacnia. Uważa się, że ceny ropy do poziomu sprzed wojny z Irakiem już nie wrócą nigdy. Rafinerie dostosowują ceny swej produkcji do cen surowca, litewska również. Tyle czynników obiektywnych.

Z innej strony ciągle mamy sytuację, kiedy ceny paliw pochodzących z możejckiej rafinerii na Łotwie i w Estonii są niższe niż u nas. Dlaczego tak jest?

Wytlumaczenie jest proste. Na Litwie rafineria w Możejckach jest faktycznym monopolistą, na Łotwie i w Estonii już nie — w tych krajach musi dostosować się do warunków rynkowych i szaleć z cenami nie ma możliwości. Stąd różne podejście do klientów na Litwie i gdzie indziej, nie na naszą korzyść oczywiście.

Można się spytać: a dlaczego po wejściu do Unii Europejskiej i zniknięciu bariery celnej dla rosyjskich i białoruskich paliw, które są o wiele tańsze niż możejckie płynne złoto, nie pojawiły się one na litewskim rynku w takim stopniu, by wymusić spadek cen? Ciekawe pytanie.

Okazuje się bowiem, że wielu dostawcy mają tak skonstruowane umowy z rafinerią w Możejckach, że rozpoczęcie współpracy z innymi dostawcami grozi im poważnymi stratami finansowymi. Nie jest to ewenement w stosunkach gospodarczych, tyle że wyrabianie lojalności wśród odbiorców przez dostawcę powinno być przez państwo tolerowane tam, gdzie istnieje na rynku realna konkurencja. Na rynku paliw na Litwie takiej konkurencji nie ma. W tej sytuacji do roboty powinny zabrać się służby antymonopolowe.

I się zabrały, dochodzenie trwa. Tyle, że bardzo wolno, bowiem okazało się w międzyczasie, że sam rząd wpadł w konflikt interesów.

Analiza sytuacji jest prosta: z jednej strony rząd powinien w osobie Rady Konkurencji stać na straży interesów konsumentów i w obecnym przypadku już od dłuższego czasu rozważyć i zastosować sankcje przeciwko litewskiej rafinerii. Z innej strony udzielił tejże rafinerii w swoim czasie olbrzymiej pożyczki (afery Williama), której stracić też nie może, bo kto ją odda? Landsbergis?

Rafineria cieszy właścicieli (YUKOS i rząd litewski) zyskami liczącymi w setkach milionów litów, które wyciągane są faktycznie z kieszeni każdego zmotoryzowanego obywatela przed dystrybutorami. Utrata pożyczki oznaczałaby zresztą to samo, tylko w innym czasie i niekoniecznie z tychże kieszeni.

Już od dłuższego czasu powtarzam, że nie jest szczęściem dla Litwy sam fakt, że ta rafineria w ogóle istnieje.

Mam nadzieję, że nie trzeba będzie powtarzać tego zdania w kontekście elektrowni jądrowej.

Artur Płocki

Patronat — „Kurier Wileński”

Nowowilejskie Centrum Kultury realizuje projekt cyklu koncertów muzyki klasycznej „Muzyka — to głos serca”.

Projekt wspiera Ministerstwo Kultury Republiki Litewskiej. Partnerem projektu jest Litewski Fundusz Wspierania Muzyków.

Cel projektu — rozwój kultury muzycznej, krzewienie sztuki zawodowej w Wilnie i w rejonie wileńskim.

Program cyklu koncertowego „Muzyka — to głos serca”

27 października, godz. 12 (ostatnia środa miesiąca)

Prof. Eduardas Kaniava (baryton) oraz jego uczniowie;

Barbora Abramavičiūtė (aktorka);

Audronė Juozauskaitė (fortepian).

24 listopada, godz. 12 (ostatnia środa miesiąca)

Natalija Katilienė (sopran) i Deividas Staponkus;

Eglė Perkumaitė (fortepian).

Na godzinę przed koncertem bilety można nabyć w kasie

Centrum Kultury. Cena biletu w dniu koncertu — 4 Lt.

Informacja i zamawianie biletów pod nr tel. 267 01 73

(w godz. 12-16), fax 267 02 93.

Zyczymy, aby koncerty dostarczyły jak najwięcej pozytywnych

emocji.

ELEPHAS
KNIYGYNAS • KSIĘGARNIA
Wilnius, Olandų 11, tel. 215 30 55, poczta el. elephas@takas.lt

Księgarnia „ELEPHAS” proponuje prenumeratę czasopism z Polski. Prenumeratę można rozpocząć od dowolnego numeru z miesięcznym uprzedzeniem. Odbiór w księgarni. Szeroki wybór, około 200 pozycji (Zam. 012)

JUŻ SĄ ĆWICZENIÓWKI DO SZKOŁY

ZNAD WILII
103.8 FM

W radiu „Znad Wilii”

Dni Warszawy

27-29 października od 12:00 do 14:00

Wywiady, ciekawostki, konkursy, atrakcyjne nagrody

Wyprawa na Karelię pod patronatem „Kuriera Wileńskiego” (1)

Miasto carów

Karelia — to bezkres lasów, bagien i jezior. Kraina ta znana jest ostatnio z cyklu klasycznych już rosyjskich komedii „Osobliwości narodowego myślistwa” („Osobienności nacionalnoj ochoty”, „... rybałki”, „... polityki”) itd.

Jednakże jest to teren nie tylko dla — jak to można odebrać po obejrzeniu specyficznych komedii — myśliwych ze strzelbą w jednej dłoni, a wódką w drugiej. Jest to ziemia bogata w piękną przyrodę i historię, gdzie odczuwa się szeroką duszę rosyjską i skrupulatność fińską oraz cechy obydwu tych narodów pośród autochtonów Kareliów.

Przygotowania do wyprawy do dalekiej Karelii polegały przede wszystkim na skompletowaniu map i opisów tras — wodnej po jeziorze Ładoga i pieszej wzdłuż Lini Mannerheima. Następnie — zakup żywności, środków chemicznych przeciw żarłocznym karalskim komarom, medykamentów i najbardziej istotne: naklejnie protektorów na dno kajaków oraz nabycie kamizelek ratowniczych, „fartuchów” i „spódnic” mających chronić kajak od fal, a nawet przed zatonięciem. I już miarowo kołyszący się pociąg wioził nas coraz dalej od domu i coraz bliżej do wielkiej przygody.

Opiewany przez Puszkina i Błoka

Pierwszym zwiedzonym miastem w drodze na Karelię był Sankt Petersburg. Opiewany przez Puszkina i Błoka, nazywany Wenecją Północy, przyciąga obecnie wielu turystów. Wzbudza zachwyt, ale nieraz zadumę graniczącą z przerażeniem, zwłaszcza wśród osób cierpiących na agorafobię.

Niezależnie gdzie jesteś, w centrum, w dzielnicach sypialnych bądź nawet na przedmieściach — wszędzie wysokie gmachy, szerokie ulice i place

Szerokie, zawiane śniegiem ulice, ogromne pałace, a tuż obok płynące Newą drewniane domy, cielska bydła, wołający o ratunek ludzie. Takim oto widział Petersburg Mickiewicz w 1824 r. „Miasto carów” przerażało go swym ogromem, tudzież groźnym wylaniem się Newy.

Współczesna Newa, ujęta w betonowe koryto, zagrożenia już nie stwarza, ale wymiary Piotrowego grodu z biegiem lat tylko się potęgowały. Niezależnie gdzie jesteś, w centrum, w dzielnicach sypialnych bądź nawet na przedmieściach — wszędzie wysokie gmachy, szerokie ulice i place.

Ulice są cztero- pięciopasmowe. Co prawda, chodzi tu tylko o szerokość, gdyż pasy najczęściej nie są oznaczone. Aż dziw bierze,

jak w tak ludnym mieście (ponad 5 mln mieszkańców!) poruszają się samochody.

Widocznie nie zawsze to gładko idzie, ponieważ jadąc przez miasto obserwowaliśmy jak po zderzeniu samochodów nastąpiło wyjaśnianie przyczyn wypadku w sposób bezdyskusyjny: uszkodzony, dwudziestokilkuletni młodzik, krok po kroku cofał się przed właścicielem „ósemki” — łysym, bez oznak inteligencji na twarzy, „gorylem”, który próbował uchwycić go za szyję.

Jak chciał car, tak musiał naród

Starówka, która nie jest tak stara, a zresztą i czysta jak wileńska czy krakowska, powstawała

w całkiem odmienny sposób niż nasza. Jest przykładem dokładnego planowania całego miasta — prostopadle bądź równolegle biegnących ulic zakończonych pałacami, placami, świątyniami lub przystaniami.

Brakuje tutaj przytulnych wąskich uliczek, spontanicznie oplatających stare dzielnice. Budowano ją inną metodą, a mianowicie na bagnach i kościach spędzonych do niehumanitarnej pracy rosyjskich chłopów. Tak chciał car i tak musiał naród.

W XVIII stuleciu polski podróżny o Petersburgu pisał: „... Grunt tu jest nietrwały, kiedy jedzie kareta, drży cała ulica...”. Z biegiem lat zmieniano technologie, wzmacniano, rozbudowywano, a czyniono to z niezwykłym rozmachem, po carsku. Mimo wszystko wilgoci jest pod dostatkiem, nawet w upalne letnie dni w wielu domach w piwnicach stoi woda.

Na Newskim Prospekcie ogromna przestrzeń. Zabytkowa ulica jest niezwykle szeroka, wokół osiemnastowieczne domy liczące 5-7 pięter, jeszcze wyższe świątynie i pałace. Najwięcej w stylu klasycystycznym „o surowym, kształtnym wyglądzie” — jak pisał o stolicy imperium Puszkina. Też w barokowym i rokokowym. Perła wileńskiego baroku kościół św. św. Piotra i Pawła w Petersburgu niewątpliwie by się wyróżnił swą pięknnością, lecz nie wymiarami. Po prostu by się zagubił, a majestatyczna Katedra Wileńska nie rzucałaby się w oczy.

Biznes przy Pałacu Zimowym

Newski Prospekt prowadzi nad Newą, gdzie znajduje się znany powszechnie Pałac Zimowy, po

detronizacji ostatniego z carów zamieniony w muzeum sztuki i kultury materialnej o nazwie Ermitaż. Muzeum jest o znaczeniu światowym, zawiera bogate zbiory archeologiczne, zabytkowej broni, numizmatyczne, rzeźb. Największy zachwyt wzbudza niezwykle bogata galeria obrazów z dziełami Leonardo da Vinci, Tytjana, Rubensa, Rembrandta i innych. Jak obliczono, gdyby przy każdym obrazie spędzić co najmniej jedną minutę — zwiedzanie galerii trwałoby ponad rok...

Rezydencja zimowa władców Rosji, założona przez Piotra I, a następnie w połowie XVIII w. rozbudowana w stylu rokokowym, znajduje się przy olbrzymim placu. Z innej strony plac półkolem otacza gmach byłego sztabu głównego z symboliczną arką zwycięstwa. W centrum natomiast góruje kolumna wystawiona Aleksandrowi I z okazji zwycięstwa nad Napoleonem. Na niej doszukaliśmy się rodzimych akcentów. W płaskorzeźbie, z naczyń trzymany przez mężczyznę, wypływają rzeki Niemen i Wisła — rubież rosyjskiego imperium po wojnach napoleońskich.

Tuż obok pałacu stoi autobus z dużym napisem — WC. Doprawdy oryginalne rozwiązanie potrzeb fizjologicznych turystów... Biznes nie zakłócający zespołu architektonicznego. Ciepła woda, umywalka, inne wygody — europejskie standardy oraz... ceny.

Dalej toalety typu Toi-Toi. Również płatne, czego nie ma na Zachodzie. Ale tu Rosja, wyboru nie ma.

Show nocą

Wybrzeże Newy tętni życiem niezależnie od pory dnia i nocy. Najbardziej podczas „nocy białych”, kiedy słońce praktycznie nie zachodzi, ale również w późniejszym okresie.

Przy Pałacowym Moście skupiają się turyści, goście północnej stolicy, petersburska młodzież, a kuglarze, właściciele kawiarenek, handlarze pamiątkami, piwem i szaszłykiem zyskują na tym. Nawet dwa małe misie, pozując do zdjęć lub dając się pogłaskać, zbierają „na miód”, najprawdopodobniej jednak na potrzeby własne swych właścicieli.

Największą atrakcją jest nocny Petersburg, oglądany z pokładu kutra lub statku. Cały szereg łajb oczekuje na klientów, więc długo się nie zastanawiając załapałiśmy się na jedną z nich.

Godzinę po północy powoli odbijamy od brzegu, zbliżamy się do Pałacowego Mostu. Wokół nas na fali kołyszą się kutry, motorówki, dalej widnieją statki. Wzdłuż brzegu ustawilo się kilkanaście autokarów, z których wysypali się turyści.

Najniebezpieczniejszym miejscem w mieście nad Newą są dworce. Nie ze względu na przestępców, ale na patrole milicji, które niczym hyeny wyszukują potencjalnych ofiar wśród podróżujących

Cotygodniowe losowanie nagród za rozwiązanie krzyżówki. Kupon z rozwiązaniem krzyżówki należy nadsyłać do 28 października (decyduje data stempla pocztowego). Wyniki zamieścimy 6 listopada.

Rozwiązanie krzyżówki z 9 października:

„Kto ma zdrowie, skarb ma” (przysłowie).

W s t ó d Czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązanie krzyżówki zostały rozlosowane nagrody. Tym razem ufundowała je UAB „Lisenas”, produkująca cukierki.

Zwycięzcami zostali: Teresa Niemiec (Wilno), Krystyna Łapin (Wilno), Włodzimierz Linkiewicz (Wilno).

Nagrody prosimy odebrać w redakcji do 29 października br.

Uwaga, osoby przysyłające rozwiązania krzyżówek, prosimy o podanie imienia, nazwiska, adresu, a także w miarę możliwości numeru telefonu.

W losowaniu nagród za rozwiązanie krzyżówki nie mogą uczestniczyć pracownicy redakcji oraz członkowie ich rodzin.

Sponsor nagród — firma „Lisenas”:
produkcja cukierków

2	11	3	13	4	11	15	16
12	5	16	3	6	10	12	3
6	3	12	16	1	13	9	18
20	5	13	7	8	14	22	12
7	14	4	7	20	3	14	6
4	3	17	10	14	3	4	17
10	9	18	7	5	17	12	3
3	6	13	3	15	2	12	15
15	1	2	8	3	10	16	3
2	5	12	3	8	20	3	4
19	3	4	16	2	7	FRASZKA	
14	1	8	3	12	10	DROGA	
8	6	12	6	18	23	Do piekła zawsze blisko, Bo ślisko — A daleko do nieba, ...	
	7	12	6	8	3	J.I.Sztaudynger	

...	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Litery zostały zaszyfrowane tak, że tym samym liczbom odpowiadają te same litery. Kilka liter już jest ujawnionych, resztę należy wpisać samemu. Litery z pól w okienkach czytane kolejno od 1 do 18 utworzą rozwiązanie — dokonanie fraszki.

Ułożył Kazimierz Wołodko

teleKURIER

BEZPŁATNY DODATEK TELEWIZYJNY

23-29 października 2004 r.

SAMA SOBIE STEREM

Anna Chodakowska — aktorka, absolwentka PWST w Warszawie. Zadebiutowała w Teatrze Narodowym jako Antygona. Potem przyszyły inne wielkie role. Zagrała także w filmach, m.in. w „Bestii”, „Krzyku”, „Wi-dziadle”, „Dziewczętach z Nowolipiek”.

Jej najnowszy film „Minotaur” zobaczmy niebawem na ekranie. Anna Chodakowska jest również przewodniczącą Społecznego Komitetu Obronców Zwierząt i prezesem Stowarzyszenia Obronców Zwierząt „Arka”. Kiedy trzy lata temu opowiadała Pani o swoich planach, o projekcie filmu poetyckiego „Minotaur”, byłam przekonana, że to nie może się udać. Temat zapowiadał niekomercyjny film, w dodatku chciała Pani sama reżyserować, grać, montować, organizować itd. No i proszę — udało się, film jest gotowy. Zażądałam entuzjazmem parę osób. Zaczęło się skromnie, miałam pomysł na scenariusz, ale pisałam go z dwoma przyjaciółmi, aktorem Andrzejem Blumenfeldem i młodym dramaturgiem, Piotrem Wojewódkim. Spodobało im się, żeby zrobić film o Minotaurze. Nieoczywisty film, który byłby nieoczywistą interpretacją mitu. A mit, jak wiadomo, z definicji jest nieoczywisty.

nim opowiedziane, dzieje się pomiędzy pierwszym a drugim kieliszkiem trującego, którą zażywa mitologiczna Fedra. To ona wszystko opowiada. Wspomina czasy, kiedy jej matka, Pasifae, żona króla Minosa, zakochuje się w byku ofiarnym i kiedy z tego związku rodzi się Minotaur. Dla matki to dziecko, chociaż z głową byka. Dziwi się, dlaczego jej syn został odsmięty od cywilizacji i zamknięty w labiryncie. Film pokazuje zdarzenia inspirowane mitologią, ale kontekst został przez nas wymyślony.

Sądzi Pani, że ta opowieść zainteresuje współczesnych widzów? Nie wrucamy wszystkim widzów do jednego worka. Adresuję mój film do tych widzów, których zainteresuje. Zresztą wcale nie chcę, żeby wszyscy go oglądali, w końcu nic on nie powie. Ja, gdybym usłyszała, że jakaś aktorka zrobiła film o Minotaurze, od razu bym na taki film poszła. Prędzej niż na film o tym, że są dzieci trudne i mniej trudne.

Który etap realizacji filmu był najtrudniejszy? Pisanie scenariusza, przygotowanie ról, reżyserowanie, szukanie pieniędzy? (Dokonczenie na str. 23)

Bruce Willis i Morgan Freeman u Paula McGuigana

Bruce Willis i Morgan Freeman negocjują udział w filmie „Lucky Slevin”, za kamerą którego staje Paul McGuigan. Akcja obrazu rozgrywa się w świecie, w którym Afro-Amerykanie walczą z przestępcami żydowskiego pochodzenia. W roli głównej wystąpi Josh Hartnett. Zagra on męczynne, który musi zabić syna szejki wrogięgo gangu. Lucy Liu będzie seksowną panią Koroner, która zakochała się w głównym bohaterze po tym, jak na jego prośbę upozorowała jego śmierć. Ben Kingsley zagra natomiast postać nazywaną Shlomo (lub też Rabbi) — szefa największej struktury mafijnej w Nowym Jorku.

Paul W.S. Anderson pisze kolejnego „Obcego”

Brytyjski twórca Paul W.S. Anderson otrzymał zadanie napisania scenariusza kolejnego filmu z cyklu „Obcy”. Propozycja z wytwórni „Twentieth Century Fox” związana jest z sukcesem filmu „Obcy kontra Predator”, który w USA zarobił 80 milionów dolarów. Paul W.S. Anderson jak na razie ma się zająć tylko napisaniem scenariusza. Nie wiadomo czy później twórca stanie za kamerą filmu. Nie wiadomo też czy w nowym obrazie powróci Ripley.

SOBOTA 23. X
TV3 10.00

Nieczemnik

Dramat, USA, 1969, reż. Norman Tokar, wyk. Steve Forrest, Bill Mumy
Ojciec Sterlinga stale podróżuje, siostra pracuje w Chicago, a matka już nie żyje, toteż chłopiec w domu gospodarzy sam. Pomaga mu tylko wierny pies i... szop. Z powodu tego małego zwierzątka są nieustannie przykrości. Wkrótce jednak staje się on ulubieńcem całego miasteczka.

Tango TV 22.00

Madonna: *utraczona niewinność*

Dramat biograficzny, USA, 1994, reż. Bradford May, wyk. Terumi Matthews, Wendie Malick

Jest to ekranizacja książki Andersona „Madonna: nieupoważniona”. Pierwsze kroki znanej śpiewaczki i aktorki do światowej sławy były zwykłe i stanowiące: po przybyciu do Nowego Jorku z kilkoma dolarami w kieszeni wsiadła do taksówki i zawołała: „Wież mnie tam, gdzie się toczy główna akcja!”.

LNK 12.00

Pijany mistrz

Komedial, USA, 1979, reż. Woo-Ping Yuen, wyk. Jackie Chan, Anita Mui
Prawdziwy bohater i legendy o jego bohaterstwie rodzą się tam, gdzie jest honor i gdzie są tradycje. Bohater jest śmiały, silny, energiczny i pełen energii. Jackie Chan — jeden z największych gwiazdów filmu fabularnego potrafi polaczyć sztukę walki z dobrym humorem.

LNK 16.00

Śpieszą tylko głupcy

Komedial, USA, 1997, reż. Andy Tennant, wyk. Matthew

Morderstwo w eterze

Desperado

Film akcji, USA, 1995, reż. Robert Rodriguez, wyk. Antonio Banderas, Salma Hayek
Ten pełen strzelaniny film został uznany za meksykański warant „Bulwarowego czytadła”. Jest to ciąg dalszy wspaniałego filmu „El Mariachi” o tajemniczym muzyku — gitarzystę, pragnącym pomścić morderców swej dziewczyny.

LNK 23.10

Lolita 2000

Film erot., USA, 1997, reż. Sybil Richards, wyk. Jacqueline Lovel, Jake Kealy
W przyszłości seks zostanie zakazany. Lolita będzie odpowiedzialna za zniszczenie całego materiału erotycznego. Tymczasem Lolita przed zniszczeniem taśmy wideo, przegłąda ją. I właśnie to zmienia jej życie.

BTV 13.00

W uitrze pamiętności

Metodramat, Indie, 2000, reż. Mansoor Khan, wyk. Aishwarya Rai

Zamieszkali w małym miasteczku prowincjonalnym Maks i Prakash kierują różniącymi się od siebie grupami młodzieży. Maks ma siostrę bliźniaczkę Shirli. Barto ją kocha, troszczy się o nią i opiekuje. I oto z Bombaju do Prakashy przybywa jego brat Rachul, który zakochuje się w Shirli. W sercu dziewczyny również znalazło się miejsce dla nowego adoratora. Tymczasem na przeszkodzie tej miłości stają ich bracia Maks i Prakash.

BTV 20.15

Po cienkim lodzie

Dramat, Kanada, 1990, reż. Zale Dalen, wyk. Rachael Crawford, Charlie Stratton
Gdy rodzice przywieźli małą Taję na ćwiczenia w hżwiarstwie figurowym, dziewczynka nie miała pojęcia o sławie i ciężkiej drodze do sportowych szczytów. Chciała tylko jeździć na łyżwach. A po kilku latach już nie wyobrażała sobie innego życia — blask lodu zauroczył dziewczynkę. Razem ze swym partnerem osiągnęła wspaniałe wyniki i ta para stała się ulubieńcami Ameryki.

W salonie „Ple boksto” wypożyczanie sukien ślubnych i wizytowych. Pracujemy: IV — w godz. 11-19, VI — w godz. 11-14. Vilnius, ul. Sausio 13, nr 31, tel. 240 30 02 (Zam. 195)

KONTERBAS GAMBUZ KABRIKAS
tagatis
EŠKILŲ PL. 127, VILNIUS
Tel. 232 93 50 (Zam. 119)

PR Litewskie Radio
zaprasza oodzielnie o godz. 17 min. 30 do słuchania na falach FM-105,1 MHz audycji w języku polskim życzymy dobrego odbioru!

SAMA SOBIE STEREM

(Dokończenie ze str. 1)
Najtrudniejsze było zorganizowanie wszystkiego, co także było na mojej głowie. Musiałam całą ekipę dwa razy przemieścić do Chorwacji, ubezpieczyć, zakwaterować itd. Pilnowałam każdego etapu produkcji, każdego szczegółu.

Dato się to wszystko pogodzić? Przecież jest Pani taka zajęta, gra dużo w teatrze, działa na rzecz zwierząt, ma Pani gro-madkę kotów...

Kotów zajmują mi najwięcej czasu. W zasadzie w ogóle nie mam czasu. Sprawdza się powiedzenie Stachury, że najwięcej czasu mają ci, którzy wcale go nie mają. To jest paradoks, ale to prawda.

Na kiedy i gdzie jest planowana premiera?
W telewizyjnej Dwójce, zapewne nocą, bo to film raczej na porę, kiedy się żuje róg koldry przed snem. Ale najpierw chciałabym rozesłać go po różnych festiwalach sztuki niezależnej, Kochających inaczej, masonów (śmiech). To jest dla takiego środowiska.

I tak będzie reklamowany?
Nie, bo trafiły do szuflady, a ja jestem przeciwna wszelkim szufladom. Przecież to film, który chce pokazać fenomen pewnego momentu w mitologii. Tego, że się narodził Minotaur. Nic więcej.

Czy we współczesnym świecie, w Polsce, widzi Pani takiego Minotaura?
W życiu społecznym, politycznym? — W moim filmie jest istota, która nie zabiera głosu. W Polsce zaś w życiu politycznym wszyscy zabierają głos.

Czyżby aktorstwo znudziło się Pani?
Dużo bardziej od grania interesują mnie inne rzeczy, np. pisanie scenariuszy, wymyślanie projektów filmowych. Znudziło mi się to, co w aktorstwie uciążliwe — powtarzalność. Grać tę samą rolę po raz tysięczny to zajęcie dość nudzące. Do momentu, gdy się wejdzie na scenę. Bo kiedy już się na niej jest i się oddwarza świat wewnętrzną swojej postaci, zapomina się, że to ten tysięczny raz. Jednak wymyślanie nowych postaci, pisanie scenariuszy jest ciekawskie. Całe życie wolałam coś projektować.

Dlatego przed szkołą teatrzną chciała Pani zdawać na Akademii Sztuk Pięknych?
Tak, lecz również dlatego, że podobno dobrze rysowałam. Po maturze złożyłam papiery na ASP, ale wystraszylam się egzaminu teoretycznego i przeniosłam je do szkoły muzycznej. Dopiero tam postanowiłam pójść na aktorstwo. Zatowałam Pani potem,

że nie dostała się na ASP? Nie, bo uważam, że aby być po ASP kimś, naprawdę trzeba mieć niezwykły talent.

Aktorzy poradzą sobie bez talentu?
W większym stopniu niż np. malarze. Mają większe pole oddziaływania, większe możliwości. To, że ktoś umie rysować czy malować, to stanowczo za mało, żeby wypłynąć. Podobnie jest ze śpiewaniem — wiem coś o tym, bo byłam w szkole muzycznej na wokalistyce. Myślałam nawet o śpiewaniu zawodowym, ale wyobraziłam sobie siebie jako chórzystkę i — nie ujmując nic tej profesji — kiedy pomyślałam, że będę miała zycytors chórzystki, uznałam, że wolałabym nie. A nikt nie gwarantował, że będę śpiewała Toskę. I nie zdawałam do wyższej szkoły muzycznej, doszłam do wniosku, że bardziej niż śpiew interesuje mnie literatura, którą można zinterpretować. Dość późno to Pani odkryła.

Jako nastolatka wręcz nie lubiałam teatru, irytował mnie. Wprawdzie jak wiele innych dziewczyn pisałam wiersze, ale nie deklarowałam ich na szkolnych akademiach, nie bawiliam się też w przebrania, ki przed rodzina.

A dzisiaj jakie studia Pani by wybrała? Pewnie też aktorskie.

Otwierają wiele możliwości, po szkole aktorskiej można robić różne rzeczy, np. reżyserować. Nie trzeba kończyć reżyserii, żeby być dobrym reżyserem?

Oczywiście, że nie. Tyle osób po reżyserii robi krotki. Wiedziałam, że jeśli nie będę spełniała się w tym zawodzie, nie będę robiła tego, co chcę, wycofałam się i zaczęłam robić coś innego. Taki mam charakter.

Co teraz robiłaby Pani najchętniej?
Filmy. Wszyscy ludzie, którzy brali udział w realizacji „Minotaura”, zostali namówieni przeze mnie. W tej chwili tworzymy zgraną grupę, dość liczną, która — gdyby był pomysł i jakis pieniądze — z radością coś nowego zrealizuje.

(One)

Przewidująca Joan Collins

Joan Collins producentem teatralnym jest z góry skazany na niepowodzenie i podczas wesela Minnelli z Davidem Gestem jeszcze pod czas przyjęcia weselnego, na której zakładało się o to „jak długo ze sobą wytrzymają”.

Gwiazda serialu „Dynastia” od początku czuła, że związek aktorki z Bardzo współpracującymi gośćmi robiłi zakłady miesiocy, po czym rozpadło się z wielkim hukiem w atmosferze wzajemnych zarzutów i oskarżeń.

KSIĘGARNIA NA RUDNICKIEJ

zaprasza i proponuje

- 📖 słowniki
- 📖 lekturę szkolną
- 📖 podręczniki
- 📖 ściągły
- 📖 zeszyty
- 📖 opracowania tematyczne
- 📖 literaturę piękną
- 📖 książki historyczne
- 📖 literaturę dla dzieci
- 📖 towary kancelaryjne

Dostarczamy każde wydanie książkowe ukazujące się w Polsce

Mozna tu nabyć oraz zaprenumerować "Kurier Wileński".
Cena prenumeraty 14 Lt miesięcznie

Księgarnia przyjmuje ogłoszenia drobne do "Kuriera Wileńskiego"
Czekamy na Was: Poniedziałek - Piątek 10-19; Sobota 10-17; Niedziela 10-15
Rudnicką 20, Vilnius, tel. 261 02 66, p. e. l. lenbor@one.lt

Gwiazdy mówią, że ...

BARAN. Tydzień minie spokojnie. W pracy zbierzesz owoce wyjątkowej pracy. Twoje kwalifikacje docenią współpracownicy i szef. Nie zadzieraj nosa, bo możesz zepsuć innym humor.

BYK. Musisz zaciśnąć pas. Nie lekceważ czekających Cię wydatków. Będą większe, niż przewidujesz. Jednak poradzisz sobie z nimi, pomoże Ci rodzina. W firmie nowe obowiązki.

BLIŹNIĘTA. Tydzień przywitasz w dobrej formie. Pozytywnie wpłynie to na Twoją pracę i relacje rodzinne. Chwilowe kłopoty przywrócą Ci humor. Nagroda czeka Cię już w czwartek, kiedy ktoś nieoczekiwanie Cię zaprosi na rodzinną uroczystość.

RAK. Systematyczność i obowiązkowość zaczną przynosić efekty. Twoje konto wzbogaci się o okazałą sumkę. Zadbaj o kontakty w pracy — jeżeli dostaniesz zaproszenie na firmową imprezę, nie odmawiaj.

LEW. Emocjonujący tydzień. W Twoim życiu pojawi się nowa osoba. Praca zajdzie na plan dalszy i trudno Ci będzie porządzić sobie z natłokiem obowiązków. Poproś o pomoc współpracowników.

PANNA. Gwiazdy na chwilę odwrócą się od Ciebie. Musisz uważać na niespodzianki losu. Miej baczność na szejfa i współpracowników, nie prowokuj konfliktów, doceni ich wysiłek. W domu mniej problemów, spokojnie, wręcz miudno.

WAGA. Zaczyna się najlepszy okres tego roku. Możesz dokonać wielu zmian w swoim życiu. Poszukaj lepszej pracy lub poproś szejfa o podwyżkę. Teraz na pewno Ci nie odmówi. Również w życiu rodzinnym wiele niespodzianek.

SKORPION. Dobry tydzień. Jeszcze wprawdzie nie hossa, ale wieść Ci się będzie doskonale. Zaczynaj realizację zawodowych planów, nawet tych najbardziej ambitnych. Potrzebna będzie cierpliwość i obowiązkowość, ale z tym jakos sobie poradzisz.

STRZELEC. Czekają Cię dni pełne wyzwań. Nie czekaj do końca tygodnia — Twoje samopoczucie się pogorszy. W związku trochę nieporozumień, ale już w czwartek będziecie w dobrej komitywie.

KOZOROŻEC. Ten tydzień nie zapadnie Ci w pamięć. Będzie monotony i spokojny. Wykorzystaj ten okres na załatwienie zaległych spraw zawodowych i rodzinnych.

WODNIK. Dobra atmosfera w pracy, w domu drobne kłopoty. Twoje zawodowe marzenia zaczną się spełniać. Nie musisz nawet o to specjalnie zabiegać, życie zrobi Ci niespodzianki.

RYBY. Przed Tobą kolejne problemy zawodowe. Nie zniechęcaj się jednak, bo ktoś okaze Ci wsparcie i pomoże. Zdziwisz się, jak bezinteresowni potrafią być znajomi.

NIEDZIELA 24. X

TV3 10.00

Ratownicy dusz

Komedia, USA, 2002, reż. Stuart Gillard, wyk. Mark Rendall, Kat Dennings
lan razem z Claire robili porządki w domu niedawno zmarłego dziadka. I oto zaczynają się dziać dziwne rzeczy, lan tapie prawdziwego... ducha. Co prawda, miasteczko to słynie z tajemniczych, nierozwiązanych makabrycznych historii. Najokropniejsza z nich opowiada o piromanie, który spalił swój dom i żonę. Jego zły duch odwiedza dziadka i nie pozwala mu odejść w zaświaty.

TV3 20.20

Planeta małp

Film fant., USA, 2001, reż. Tim Burton, wyk. Mark Wahlberg, Tim Roth
W roku 2029 astronauta Leo Davidson leci do kosmosu. Liczy na rychły powrót do domu oraz na to, że jego zadanie nie potrwa dłużej niż zwykle. I oto statek Leo ląduje na nieznannej planecie, na której panują małpy. Astronauta trafia w ręce handlarzy niewolnikami.

Tango TV 21.50

Drgania

Komedia fant., USA, 2003, wyk. Victor Browne, Gladise Jimenez
W stanie Nevada jest male mia-

stecko, którego mieszkańcy pragną żyć szczęśliwie i spokojnie. Tymczasem muszą poważnie walczyć o swe życie. Otóż w pobliżu ich miasteczka pod ziemią mieszka olbrzymi robak, polujący na wszystko, co się porusza i hałasuje. Robak jest stworzeniem zanikającym, a więc znajduje się pod staranną ochroną, a więc mieszkańcy miasteczka muszą współistnieć z nim i starać się go unikać.

LNK 20.20

Głupie przypadki

Komedia krym., USA, 2000, wyk. Steve Zahn, Salma Hayek
Film opowiada o nieszczęśliwym fryzjerze, przyswojonym skarbnie oraz miłości do pięknej kobiety — detektywa. Mnóstwo nieporozumień i głupich przypadków spotyka bohaterów tego filmu...

TV Polonia 15.00

Gdzie jest generał?

Komedia wojenna, Polska, 1963, reż. Tadeusz Chmielewski, wyk. Elżbieta Czyżewska, Jerzy Turek
Akcja filmu toczy się w ostatnich dniach wojny na obojętnych ziemiach zachodnich. W starym zamku zatrzymał się hitlerowski generał, który z matką eskortą próbuje przebić się do swoich wojsk, uciekając przed nacierającą armią radziecką. W tym samym zamku na strazy zasobów piwnicy — beczek pełnych najprzedniejszych trunków,

postawiono śliczną czerwononurką armiszkę Marusję. Trafia tu również deserter z polskich oddziałów zwiadowczych, które po s'orsowaniu Odry prą na Berlin, pulkowa oferta — szeregowiec Orzeszko.

TVPI 23.50

Wbrew regułom

Dramat, USA, 1999, reż. Lasse Hallstrom, wyk. Tobey Maguire, Michael Caine
Homer Wells spędził dwadzieścia lat życia w domu dziecka pod opieką doktora Wilbura Larcha. Pewnego dnia odwiedzili ich piękna Candy i jej naręczony. Homer zakochuje się w dziewczynie i nie zwyczajnie na to, że jest zaręczona. postanawia wyjechać razem z nią i Wallym. Zamieszkuje na farmie matki Wally'ego i pomaga przy zbiorze owoców. Tymczasem Wally, który jest pilotem, wyrusza na wojnę.

TVN7 21.00

Alive: Dramat w Andach

Film katastroficzny, USA, 1993, reż. Frank Marshall, wyk. Ethan Hawke, Vincent Spano
W 1972 r. w Andach rozbił się niewielki samolot, którym podróżowała m. in. drużyna rugby z Urugwaju. Szesnaście osób przeżyło katastrofę. Osiem dni czekali na ratunek. Pomoc jednak nie nadeszła, natomiast dotarla do nich radiowa wiadomość, iż poszukiwania zostały zaniesane. Wkrótce skończyła się żywność, by przeżyć musieli przejść przez najcięższą z prób. Po dziesięciu tygodniach trójka śmialków wyrusza na

pomoc. Po dwóch miesiącach dotarli do celu. Gdy ucichła radość spowodowana ocenieniem, odezwaly się głosy kwestionujące ich heroizm.

BTV 12.00

Stare dobre czasy

Dramat, USA, 1986, reż. Roger Spottiswoode, wyk. Robin Williams, Kurt Russell
W małym miasteczku mieszka skromny urzędnik banku Jacques. Stale jest zajęty, ale tymczasem praca najmnie go obchodzi. Nie może zapomnieć przegranego w młodości meczu pikarskiego. Namawia więc swego przyjaciela, mechanika samochodowego, aby powtórzyć pechowy mecz i obowiązkowo wygrać. W ten sposób pragnie zdobyć przychylność żony, gdyż znużona codziennością kobieta zamierza porzucić męża i wyjechać do Los Angeles. Mecz ma obudzić letargu całe miasteczko i przypomniać dla mężczyzn młode lata, gdy byli przystojni, perspektywiczni i pełni nadziei.

BTV 20.15

Huragan w raju

Melodramat, Niemcy, 2004, reż. Brigitta Dresewski, wyk. Anja Knauer, Elmar Wepper
Rodzina solidnego producenta mebli Juliusza może się szczyścić arystokratycznym pochodzeniem i otaczającym ją przepychem. Tymczasem przeszłość tej rodziny kryje pewną smutną historię, o której nikt głośno nie mówi. Przed laty siostra przedsiębiorcy miała romans z o wiele starszym mężczyzną, z którym uciekla do Włoch. Rodzina wyreklamowała jednak czas na powrót i przypomnienie starej historii. Juli zadzwoniła młoda dziewczyna Barbara, która się przedstawiła jako córka zbiegłej siostry. Po śmierci matki pragnie odnaleźć swą rodzinę.

Plastikowa szalówka
do wykańczania ścian wewnętrznych i zewnętrznych
Cena od ~~8,99~~ **6,99** Lt za 1m²
* Cena dotyczy szalówki o niestandardowej długości, która jest do nabycia w sklepach: „Dignos centras”, Veritų g. 29, 10 korp., Vilnius, tel. 278 83 58
WYPRODUKOWANO NA LITWIE
InterVilza
P. e. l. mail@intervilza.lt

TAXI
2 34 33 44
OMNITEL: 8 688 59629
BITE: 8 681 57864
TELE2: 8 684 34148

PONIEDZIAŁEK 25. X

Tango TV 22.00

Udająca hrabinę

Komedia, USA, 1994, reż. Ron Lagomarsino, wyk. Tea Leoni, David Beecroft

Gina jest sprzedawczynią w eleganckim sklepie. Przychodzi tu tylko bogaci i potężni. Gina zakochuje się w pewnym bogaczem. Niestety, jej marzenia nie spełniły się. I oto pewnego razu Ginę ujrzał przystojny Sinkler. W tym czasie Gina prezentuje dla córek zamoznych klientów piękny kostium, udając w nim hrabinę. Sinkler bierze wszystko za czystą monetę i zaprasza dziewczynę na wieczorek.

TVPI 16.10

Opowieści Szeherazydy

S. fant., USA, 1999, reż. Steve Barron, wyk. Hari Dhillon, Mill Avital
Szeherazada opowiada małżonkowi baśni o Ali Babie i czterdziestu rozbójnikach. Zafascynowany oratorskimi zdolnościami żony Szahriar postanawia darować jej życie. Na prośbę męża Szeherazada opowiada jeszcze kilka innych baśni, między innymi o Aladynie oraz o sultanie i żebraku. Tymczasem okrutny Szahzaman przygotowuje się do najazdu na Bagdad.

TVN7 21.10

Przerwane milczenie

Dramat, USA, 1996, reż. Fred Gerber, wyk. Jobeth

Williams, Kelle Martin
Laura straciła słuch, gdy miała zaledwie sześć lat. Rodzice nie posłali jej do szkoły specjalnej, dziecko nie zna języka migowego, nie umie czytać ani pisać. Ojciec nie chciał żyć na utrzymanie upośledzonej córki. Znęcał się nad nią, nie wypuszczał z domu, wykorzystywał do rozmaitych prac. Po kolejnej awanturze Laura, broniąc się przed jego pięściami, spada z pierwszego piętra, doznając licznych obrażeń. Sąsiedzi wzywają karetkę pogotowia. Nieprzytomne dziecko trafia do szpitala, gdzie zwraca na nie uwagę pracownik opieki społecznej.

BTV 21.20

Mody Adam

Dramat krym., W. Brytania, Francja, 2003, reż. David Mackenzie, wyk. Ewan McGregor, Emily Mortimer
Jest rok 1950. Na barce znajdują schronienie młody pisarz Joe. Podróżuje wraz z rodziną przewożąca węgiel — Ela, jej mężem i małym synkiem Jimem. Pewnego poranka na wodach portu mężczyźni ujrzeli ciało. A po chwili wydobyli zwłoki dziewczyny. Topielica w samej tylko bieliznie wzbudziła w okolicy różne przypuszczenia. Folię nie wąpili, że jest ona ofiarą zbrodni. Historia trafia na pierwsze strony gazet. Nikt nie podejrzewa, że tajemniczy Joe znalazł tę dziewczynę.

WTOREK 26. X

TV3 23.15

Gdzie unoszą sny

Film romant., USA, 1998, reż. Vincent Ward, wyk. Robin Williams, Cuba Gooding Jr.
Chris ginie w wypadku samochodowym i trafia do raju. Tu się dowiaduje, że ukochana żona po jego śmierci popłynęła samolotem i teraz męczy się w piekle. Chris chce ją odnaleźć, spotkać się

i porozmawiać. Rozpoczyna się podróż w zaświatach.

TVN7 21.10

Karty śmierci

Film sensac., USA, 2001, reż. Christopher Leitch, wyk. Brian Dennehy, Debrah Farentino

Prawnik Mathew Hope podejmuje się obrony przyjaciele z czasów wspólnej służby w Wisconsinie. Na sali sądowej oskarżonego jako współwinnego dopatrjuje się w wojennej przeszłości obu przyjaciół. Usiłuje też przedstawić żonę oskarżonego jako współwinną zbrodni. Dowody oskarżenia wydają się mocne. Hope musi wykazać cały swój kunszt prawniczy, by oczyścić przyjaciela z zarzutów.

TVP1 21.30

Wybuch prosto z serca

Osadzona w XIX-wiecznej Wielkiej Brytanii historia została oparta na faktach. Sir Roger Tichborne, jeden z najbogatszych ludzi w kraju, biłban i utracił, wyruszył na wyprawę dookoła świata, z której nie wrócił. Zegnął po morzach, zaginał bez śladu w 1866 r. Uznano, że utonął, ale jego ciała nie odnaleziono. Po latach pojawia się niespodziewanie nikt inny nadzieli, że arystokrata, dzielnik rodzinnej fortuny, żyje w Australii. Jego brat, Alfred i sługa Bogie ruszają na poszukiwania. W drodze Alfred umiera.

TV Polonia 22.20

ŚRODA 27. X

Eroica
Film wojenny, Polska, 1957, reż. Andrzej Munk, wyk. Edward Dziewoński, Barbara Połomska
Film składa się z dwóch luźno ze sobą związanych tematycznie nowel. Część pierwsza opowiada o warszawskim cwanaku, który przypadkowo wciągnięty w powstanie warszawskie zdobywa się na czyn bohaterki, choć właściwie nieopierzony. Akcja drugiego opowiadania rozgrywa się w niemieckim oflagu i po raz

TPOLONIA

15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS
7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn
11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”
18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda
9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości
13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama
21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości
10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta
14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.
0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci
11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat
17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści
9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany
13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”
19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa
10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta
14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.
0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci
11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat
17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści
9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany
13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”
19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa
10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta
14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.
0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci
11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat
17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści
9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany
13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”
19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa
10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta
14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.
0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci
11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat
17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści
9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany
13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”
19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa
10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta
14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.
0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci
11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat
17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści
9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany
13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”
19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa
10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta
14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.
0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci
11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat
17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści
9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany
13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”
19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa
10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta
14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.
0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci
11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat
17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści
9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany
13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”
19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.	0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa
10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci	11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta
14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat	17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama	21.00 S. „Tajna agentka”	22.00 Film przyg.
0.05 Znajomok SMS	7.00 Kawa	9.00 Władomści	9.12 Pogoda	9.15 Cafe seto	9.25 Kawa	10.02 Wiadomości	10.05 Demia	10.30 S. „Trzy szalone zera” dla dzieci
11.00 Baj — magyżn	11.25 Kobity	11.35 Kochany	13.00 Wiadomości	13.15 „Złotopolscy”	13.40 Debiuta	14.25 Teatr TV	15.30 Autopilot	16.00 Inny świat
17.00 S. „Chłopiec i świat”	18.00 Film anim.	18.30 S. „Xena”	19.30 Tangorama					

6.00 Dzień dobry
9.00 S. „Kamiesz Rex”
10.05 Film anim.
10.30, 17.30 S. „I znowu ci Stymenonowie”
10.55 Godzina
11.50 Dyskower
12.30 Targowisko bied
13.20 Dla rolników
13.50 Klub prasowy
14.45 Koncert
16.25 Godzina
17.20 Wiatrakowie (ros.)
18.05 Film anim.
18.30 Wiadomości
18.45 Życie jest piękne
19.40 Dobry nastrój
20.25, 22.09 Loteria
20.25 „Perlas”
20.30 Panorama
21.10 Dobry nastrój — cd.
22.10 S. „Porwali”
23.00 Wiadomości
23.55 Dramat „Ujane lato”

6.30 Rowkowy show
6.50 Filmy anim.
7.45, 11.35, 13.40 Reality show „Bar”
8.15, 17.40 Ckna
9.10, 16.40 S. „Libertalia”
10.05 S. „Luz Maria”
10.55 Telegra
11.50 Chwila
11.55 „Szczęścia”
13.05 Panny TV
14.15 Filmy anim.
15.45 S. „Luz Maria”
18.45 Wiadomości
19.10 Telegra „Szesz zer — milion”
20.00 Wiadomości rowerowe
20.25 Wiecez z Marianem
21.25 Reality show „Bar”
22.00 Komedie „Jay i Cichy Bob atakują”
24.55 Horror „Kukurydziane dzieci. Powrót Alzeka”

6.25 Szokująca dokumentalistyka
6.55 Dla wdzięku
7.25 Telewizyjna
7.40 S. „Niebezpieczne więzi”
8.45 Sąd
9.20 Czas lokalny
10.00, 16.30 S. „Niewinna

10.10, 17.30 S. „Ukręta namietności”
12.00 Iluzja — rzeczywistość
12.55 S. „Dapkusowie i Buftusowie”
13.40 Gidby
14.35 Dramat „Mama”
18.30 Kamera VRS
19.10 S. „Mieszczanie”
20.00 Wiadomości
20.20 Rodzinna kolacja
21.20 Humo
22.00 S. „Anatomia zdrady”
23.00 Thriller
23.05 „Zmarłychwstanie podczas Halloweenu”
0.45 Rozrywki SMS
2.45-5.00 Telegra
„Rozbierz mi!”
7.05 Telesklep
7.20 Film anim.
7.45 Pnec TV
8.15, 17.40 Norneda
9.10 S. „Dzikuska”
10.10 S. „Porok namietności”
11.10 Reality show „Dzungle”
12.00 Komedie „Oficce panny miodel”
13.50 Filmy anim.
15.40 S. „Rebeka”
16.40 S. „Dzikuska”
18.45 Wiadomości
19.10 Program muz.
20.00 Fmcc TV
20.30 Dramat „Gladiator”
24.25 Thriller „Zapalająca spojrzaniem”
1.20 S. „Żonaty i niezżony”

19.30 Wiadomości
20.00 Niezłodowie
20.50 Wieczorny autograf
21.30 Panorama
22.10 Dokumentalistyka
23.05 Telefon pomocy
6.30 Rowkowy show
6.50 Filmy anim.
7.45, 11.35, 13.40 Reality show „Bar”
8.15, 17.40 Ckna
9.10, 16.40 S. „Libertalia”
10.05 S. „Luz Maria”
10.55 Telegra
11.50 Chwila
11.55 „Szczęścia”
13.05 Panny TV
14.15 Filmy anim.
15.45 S. „Luz Maria”
18.45 Wiadomości
19.10 Telegra „Szesz zer — milion”
20.00 Wiadomości rowerowe
20.25 Wiecez z Marianem
21.25 Reality show „Bar”
22.00 Komedie „Jay i Cichy Bob atakują”
24.55 Horror „Kukurydziane dzieci. Powrót Alzeka”

7.00 Poranek TV
8.05 Film fab. „Poszukiwacze szczęścia”
10.00 Film fab. „Demokratyczny terrorysta”
12.00 NTV dziś
12.30 S. „Bogaci i sławni”
13.30 S. „Tajemnica miłości”
14.30 Bushido
15.30 S. „Bogaci i sławni”
16.30 S. „Tajemnice miłości”
17.30 „Ceras”
18.00 NTV dziś
18.30 Wiadomości
18.55 Puls
19.05 Film fab. „Kochać po rosyjsku”
21.00 Karaoke
22.00 Wiadomości
22.30 S. „Ladacznic”
23.30 Film fab. „Kuszenie”
7.30 Światło Ewangeli
8.15 Program roz.
8.30 Sportkania
9.00 Nie tylko dla wdzięku
9.25 Chocik — zobacz kupno, sprzeżak, zamiana, dzierzawa
17.05 Film fab. „Przełączając dusza”
13.10 S. „Zakochane kobiety”
14.20 Człowiek i prawo
15.00 Humor
15.35 Fabryka gwiazd
16.05 Pięć wieczorów.
Piątek 17.25 Film dok.
17.55 Podstawowy instynkt
18.55 Pole cudów
20.00 Czas
20.30 Litewski „Czas”
20.55 Fabryka gwiazd
22.20 Co? Gdzie? Kiedy? 23.50 Film fab. „Zniknięcie”
1.15 Film fab. „Potrozmałaj z nią”
6.00 Dzień dobry
11.00, 14.00, 17.00 Wiadomości
9.20 S. „Klon”
10.15 S. „Honor kraju”
11.25 Film fab.

19.00 Labirynt gier
19.25 Od kulturystyki do...
20.05 Film fab. „Raj”
21.45 Film dok.
22.15 Dla wdzięku
9.00, 17.00 Dramat „Mitosc wszystko potrafi”
10.35 Komedie
12.10 Film fab. „Epoka 2”
13.40, 21.40 Thriller
14.35 „Kryminalni kochankowie”
15.15, 23.15 Melodramat
16.30 „Mambo tysiąclecia”
18.35 Kanal XXI
18.45 Kalejdoskop żużlek
18.50 Film fant.
19.05 „Testament Orfusa”
20.15 Komedie
20.15 „Boska sprawa”
10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.55 Magazyn muz.
11.40 Kino, kino, kino
12.05 Komputerowe cuda
12.30 S. „Szpieg”
13.15 S. „Xena”
14.10 101 skandalicznych par Hollywood
15.00 Magazyn stylu życia

19.00 Labirynt gier
19.25 Od kulturystyki do...
20.05 Film fab. „Raj”
21.45 Film dok.
22.15 Dla wdzięku
9.00, 17.00 Dramat „Mitosc wszystko potrafi”
10.35 Komedie
12.10 Film fab. „Epoka 2”
13.40, 21.40 Thriller
14.35 „Kryminalni kochankowie”
15.15, 23.15 Melodramat
16.30 „Mambo tysiąclecia”
18.35 Kanal XXI
18.45 Kalejdoskop żużlek
18.50 Film fant.
19.05 „Testament Orfusa”
20.15 Komedie
20.15 „Boska sprawa”
10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.55 Magazyn muz.
11.40 Kino, kino, kino
12.05 Komputerowe cuda
12.30 S. „Szpieg”
13.15 S. „Xena”
14.10 101 skandalicznych par Hollywood
15.00 Magazyn stylu życia

19.00 Labirynt gier
19.25 Od kulturystyki do...
20.05 Film fab. „Raj”
21.45 Film dok.
22.15 Dla wdzięku
9.00, 17.00 Dramat „Mitosc wszystko potrafi”
10.35 Komedie
12.10 Film fab. „Epoka 2”
13.40, 21.40 Thriller
14.35 „Kryminalni kochankowie”
15.15, 23.15 Melodramat
16.30 „Mambo tysiąclecia”
18.35 Kanal XXI
18.45 Kalejdoskop żużlek
18.50 Film fant.
19.05 „Testament Orfusa”
20.15 Komedie
20.15 „Boska sprawa”
10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.55 Magazyn muz.
11.40 Kino, kino, kino
12.05 Komputerowe cuda
12.30 S. „Szpieg”
13.15 S. „Xena”
14.10 101 skandalicznych par Hollywood
15.00 Magazyn stylu życia

19.00 Labirynt gier
19.25 Od kulturystyki do...
20.05 Film fab. „Raj”
21.45 Film dok.
22.15 Dla wdzięku
9.00, 17.00 Dramat „Mitosc wszystko potrafi”
10.35 Komedie
12.10 Film fab. „Epoka 2”
13.40, 21.40 Thriller
14.35 „Kryminalni kochankowie”
15.15, 23.15 Melodramat
16.30 „Mambo tysiąclecia”
18.35 Kanal XXI
18.45 Kalejdoskop żużlek
18.50 Film fant.
19.05 „Testament Orfusa”
20.15 Komedie
20.15 „Boska sprawa”
10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.55 Magazyn muz.
11.40 Kino, kino, kino
12.05 Komputerowe cuda
12.30 S. „Szpieg”
13.15 S. „Xena”
14.10 101 skandalicznych par Hollywood
15.00 Magazyn stylu życia

jest uderzająco podobny do będącego w władzy czterdziestego czwartego prezydenta USA — Williama Harrisona Mitchela. Z tego właśnie powodu osobą Davę za interesowani są ludzie z otoczenia głowy państwa. Przekonują go, by na jeden dzień zastąpił prezydenta, który dzięki temu będzie miał okazję oddać się mniej oficjalnym zajęciom.

TVP1 21.30

Za młody na ojca

CZWARTEK 28. X

LNK 22.35

Prawdziwa zbrodnia

Dramat, USA, 2002, reż. Eva Gardos, wyk. Kathy Baker, Paul Dano

Susan i Dan Freemanowie tworzą zgodną i szczęśliwą rodzinę. Mają 18-letnią córkę, Alex, sprawującą drobne problemy wychowawcze i młodszego o 3 lata syna, bardzo grzecznego i spokojnego. Dowiedziawszy się o zaległościach w nauce Franceski, koleżanki z klasy, Matt oferuje jej pomoc. Miodzi zakochują się w sobie. Wkrótce okazuje się, że dziewczyna jest w ciąży. Ta wiadomość jest szokiem dla obu rodziców. Rodzice Franceski postanawiają odciąć dziecko do adopcji. Początkowo Matt się zgadza, ale wkrótce zmienia zdanie.

TVN7 21.10

Dave

Komedia, USA, 1993, reż. Ivan Reitman, wyk. Kevin Kline, Sigourney Weaver
Dave Kovic prowadzi w Baltimore niewielką agencję zatrudnienia tymczasowego. Mimo małych dochodów lubi swoją pracę. Ma ponadto jedną niezwykłą cechę:

TVN7 21.10

Morderstwo w Diabelskim Wąwozie

Dramat krym., USA, 1999, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Isiah Washington
Alkohol, kobiety i boss znacznie utrudniają życie doświadczonego reportera. Nie widło mu się w pracy, koleżdy nie darzyli zaufaniem. Dlatego niełatwo mu było przygotować materiał. Opisał okrutne morderstwo — zabito ciężarną kobietę. Ponadto wygląda na to, że aresztowany podejrzany nie był winny. Czy się uda znaleźć prawdziwego przestępcę?

reż. Paul Shapiro, wyk. Rick Schroder, Jack Noseworthy
Cztery przyjaciół, Oliver, Charlie, Doc i Henry, założyli bractwo, którego celem było platanie złośliwych figli różnym ludziom. Obmyślili sposób tortowania śmiółków przagnących dołączyć do ich grupy. Chcieli sprawić, aby nowi członkowie byli przekonani, że popelnili morderstwo. Figiel, którego celem mieli być Oliver i przypadkowo dziewczyna, skończył się tragedią. Doszło do prawdziwej zbrodni. Przyjacielom udało się ukryć prawdę, lecz po latach przyszło im zapłacić za czyn popelniony w czasach studenckich.

BTV 21.20

Marsz Słowianki

Dramat, Rosja, 2003, reż. Natalija Pjankowa, wyk. Galina Bokaszewska, Marina Jakowlewa
Sasza, syn Swietłany, która przetrwała je, zdobył niezmierną moc i zmuszeni byli do ukrywania się przed nią. Rodzice pewnej dziewczyny również uczestniczyli w eksperymencie, a więc dziewczynka posiada niezwykłą umiejętność rozniecania ognia. Spotyka poszukującego uczestników eksperymentu Wincentego i zakochuje się w nim. Obaj ujawniają jeszcze jedną makabryczną tajemnicę. Jak się okazało, doświadczenia z ludźmi jeszcze trwają...

TV3 22.50

Zapalająca spojrzaniem

Thriller, USA, 2002, reż. Robert Iscove, wyk. Malcolm McDowell, Dennis Hopper
Film jest oparty na książce mistrza horroru Stephena Kinga. Wincenty poszukuje ludzi, którzy przed laty uczestniczyli w tajnym eksperymencie rządowym. Nieliczni tylko przeżyli próbę, a ci, którzy przetrwali je, zdobyli niezmierną moc i zmuszeni byli do ukrywania się przed nią. Rodzice pewnej dziewczyny również uczestniczyli w eksperymencie, a więc dziewczynka posiada niezwykłą umiejętność rozniecania ognia. Spotyka poszukującego uczestników eksperymentu Wincentego i zakochuje się w nim. Obaj ujawniają jeszcze jedną makabryczną tajemnicę. Jak się okazało, doświadczenia z ludźmi jeszcze trwają...

TV3 20.30

Gladiator

Dramat, W. Brytania, USA, 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Joaquin Phoenix
Film opowiada o generale Cesarstwa Rzymskiego Maksimie, który miał odziedziczyć władzę i potęgę, ale spotkał go bolesny cios. Poswięcił więc

PIĄTEK 29. X

TV3 20.30

Szczęki 2

Film przyg., USA, 1978, reż. Jeannot Szwarc, wyk. Roy Scheider, Lorraine Gary
Zdawałoby się, że już nie ma oceanicznego potwora — olbrzymiego rekina, pokonanego w 1975 r. w „Szczękach”. Gdy jednak młodzież wsiada do niedużej łodzi i wyrusza lekkomyślnie na ocean, jakas groźna zjawia pojawia się w czarnej otchłani. Czyżby to były spragnione krwi nowe szczęki?

19.30 Wiadomości
20.00 Niezłodowie
20.50 Wieczorny autograf
21.30 Panorama
22.10 Dokumentalistyka
23.05 Telefon pomocy
6.30 Rowkowy show
6.50 Filmy anim.
7.45, 11.35, 13.40 Reality show „Bar”
8.15, 17.40 Ckna
9.10, 16.40 S. „Libertalia”
10.05 S. „Luz Maria”
10.55 Telegra
11.50 Chwila
11.55 „Szczęścia”
13.05 Panny TV
14.15 Filmy anim.
15.45 S. „Luz Maria”
18.45 Wiadomości
19.10 Telegra „Szesz zer — milion”
20.00 Wiadomości rowerowe
20.25 Wiecez z Marianem
21.25 Reality show „Bar”
22.00 Komedie „Jay i Cichy Bob atakują”
24.55 Horror „Kukurydziane dzieci. Powrót Alzeka”

TVP1 21.30

Za młody na ojca

jest uderzająco podobny do będącego w władzy czterdziestego czwartego prezydenta USA — Williama Harrisona Mitchela. Z tego właśnie powodu osobą Davę za interesowani są ludzie z otoczenia głowy państwa. Przekonują go, by na jeden dzień zastąpił prezydenta, który dzięki temu będzie miał okazję oddać się mniej oficjalnym zajęciom.

BTV 21.20

Marsz Słowianki

Dramat, Rosja, 2003, reż. Natalija Pjankowa, wyk. Galina Bokaszewska, Marina Jakowlewa
Sasza, syn Swietłany, która przetrwała je, zdobył niezmierną moc i zmuszeni byli do ukrywania się przed nią. Rodzice pewnej dziewczyny również uczestniczyli w eksperymencie, a więc dziewczynka posiada niezwykłą umiejętność rozniecania ognia. Spotyka poszukującego uczestników eksperymentu Wincentego i zakochuje się w nim. Obaj ujawniają jeszcze jedną makabryczną tajemnicę. Jak się okazało, doświadczenia z ludźmi jeszcze trwają...

TV3 22.50

Zapalająca spojrzaniem

Thriller, USA, 2002, reż. Robert Iscove, wyk. Malcolm McDowell, Dennis Hopper
Film jest oparty na książce mistrza horroru Stephena Kinga. Wincenty poszukuje ludzi, którzy przed laty uczestniczyli w tajnym eksperymencie rządowym. Nieliczni tylko przeżyli próbę, a ci, którzy przetrwali je, zdobyli niezmierną moc i zmuszeni byli do ukrywania się przed nią. Rodzice pewnej dziewczyny również uczestniczyli w eksperymencie, a więc dziewczynka posiada niezwykłą umiejętność rozniecania ognia. Spotyka poszukującego uczestników eksperymentu Wincentego i zakochuje się w nim. Obaj ujawniają jeszcze jedną makabryczną tajemnicę. Jak się okazało, doświadczenia z ludźmi jeszcze trwają...

TV3 20.30

Gladiator

Dramat, W. Brytania, USA, 2000, reż. Ridley Scott, wyk. Russell Crowe, Joaquin Phoenix
Film opowiada o generale Cesarstwa Rzymskiego Maksimie, który miał odziedziczyć władzę i potęgę, ale spotkał go bolesny cios. Poswięcił więc

19.30 Wiadomości
20.00 Niezłodowie
20.50 Wieczorny autograf
21.30 Panorama
22.10 Dokumentalistyka
23.05 Telefon pomocy
6.30 Rowkowy show
6.50 Filmy anim.
7.45, 11.35, 13.40 Reality show „Bar”
8.15, 17.40 Ckna
9.10, 16.40 S. „Libertalia”
10.05 S. „Luz Maria”
10.55 Telegra
11.50 Chwila
11.55 „Szczęścia”
13.05 Panny TV
14.15 Filmy anim.
15.45 S. „Luz Maria”
18.45 Wiadomości
19.10 Telegra „Szesz zer — milion”
20.00 Wiadomości rowerowe
20.25 Wiecez z Marianem
21.25 Reality show „Bar”
22.00 Komedie „Jay i Cichy Bob atakują”
24.55 Horror „Kukurydziane dzieci. Powrót Alzeka”

TVN7 21.10

Dave

Komedia, USA, 1993, reż. Ivan Reitman, wyk. Kevin Kline, Sigourney Weaver
Dave Kovic prowadzi w Baltimore niewielką agencję zatrudnienia tymczasowego. Mimo małych dochodów lubi swoją pracę. Ma ponadto jedną niezwykłą cechę:

TVN7 21.10

Morderstwo w Diabelskim Wąwozie

Dramat krym., USA, 1999, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Isiah Washington
Alkohol, kobiety i boss znacznie utrudniają życie doświadczonego reportera. Nie widło mu się w pracy, koleżdy nie darzyli zaufaniem. Dlatego niełatwo mu było przygotować materiał. Opisał okrutne morderstwo — zabito ciężarną kobietę. Ponadto wygląda na to, że aresztowany podejrzany nie był winny. Czy się uda znaleźć prawdziwego przestępcę?

PIĄTEK 29. X

TV3 20.30

Szczęki 2

Film przyg., USA, 1978, reż. Jeannot Szwarc, wyk. Roy Scheider, Lorraine Gary
Zdawałoby się, że już nie ma oceanicznego potwora — olbrzymiego rekina, pokonanego w 1975 r. w „Szczękach”. Gdy jednak młodzież wsiada do niedużej łodzi i wyrusza lekkomyślnie na ocean, jakas groźna zjawia pojawia się w czarnej otchłani. Czyżby to były spragnione krwi nowe szczęki?

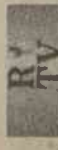

6.00 Dzień dobry
9.00 S. „Komisarz Rex”
10.05 Film anim.
10.30, 17.30 S. „Znów ci Stycznosonowie”
10.55 Film dok.
11.50 Ludzie jak ludzie
12.30 Poglądy Barkusa
13.20 Nowości i prognozy naukowe
13.50 Film dok.
14.20 Podróże
14.50 Reality show „Mieszkanie”
15.35 Honor kraju
16.30 Film anim.
17.20 Wiadomości (ros.)
18.05 Film anim.
18.30 Wiadomości
18.45 S. „Komisarz Rex”
19.40 Wieczorny autograf
20.25, 22.09 Loteria „Perlas”
20.30 Panorama
21.10 Przesze o głos
22.10 Telefon pomocy
23.00 Wiadomości
23.10 Witaj, komputerze
23.35 Komedia
„Szwitska historia”

2

14.50 Filmy anim.
16.35 Targowisko bied
17.25 Rosyjska ulica
17.40 Słowo chuzsclanina
17.55 Lotnisko
18.10 Drogi.

6.00, 8.00 Dzień w Ameryce
6.30 „BG International”
7.00 Bez polityki 7.15 Mój słownik: zoologiczny 7.30 Ukryta kamera 9.00, 16.00 S. „Ojciec Corajo” 10.00, 23.00 S. „Miejsce zbrodni” 11.00 S. „Seniorka” 12.00 Ukryta kamera 13.00 Film fab. „Dziś — nowa atrakcja” 15.00 Dzień w Rosji 15.30 Film anim. 17.00 Czekaj na mnie 18.00 S. „Tajemnice

Samochody, Ludzie
18.35 Klub prasowy
19.30 Wiadomości
20.00 Retrospektywa
20.50 Blisko — daleko
21.30 Panorama
22.10 Dobry nasrój

6.30 Rowerowy show
6.50 Filmy anim.
7.45 Reality show „Bar”
8.15 Okna
9.10 S. „Libertada”
10.05 S. „Luz Maria”
10.55 O.L... do
11.55 Komedia „Robin Hood — mężczyźni w trykotach”
13.40 Reality show „Bar”
14.15 Filmy anim.
15.45 S. „Luz Maria”
16.40 S. „Libertada”
17.40 Okna
18.45 Wiadomości
19.10 Niezależna służba poszukiwań

20.00 Rowerowy show
20.20 Kocha, nie kocha.
Rendka w ciemno
21.25 Reality show „Bar”
22.00 Wiadomości
22.35 Dramat krym.
„Prawdziwa zbrodnia”

6.25 Szokująca dokumentalistyka
6.55 Buduje dom
7.25 Telewizyjna wygrana milion”
7.40 S. „Niebezpieczne więzi”
8.45 Sąd

miłości” 19.00, 22.00 Dzień na świecie 20.00 S. „Naczelnik policji” 21.00 S. „Ulice stłuczonych latarni” 24.00 Film fab. „Spodnie”
9.00 „Sprawa dawno minionych dni” 10.35 „Wspaniały Gosza” 10.40 „Drogi prezent” 11.55 „Dożyć do świtu” 13.10 „Długa droga do siebie” 14.30 „W południe” 16.00

9.20 Show Bena
10.00, 16.30 S. „Niewinna Joanna”
11.00, 17.30 S. „Ukryta namiętność”
12.00 Złotwa i szczęcia
13.05 Pora zmierzchu
13.45 Pytal
14.45 Melodramat „Wszyscy ludzie umierają”
18.30 Sąd
19.10 Czas lokalny
21.00 Wiadomości
20.20 Głęboko...
21.20 Dramat „Marz Słowianki”
22.30 Wiadomości
22.40 Cd. filmu
24.35 Turzy róg
0.15 Buduje dom
0.55 Rozrywkowy SMS
2.55-5.00 Telegra „Rozbierz mnie”

7.05 Telesklep
7.20 Film anim.
7.45 Pomoc TV
8.15, 17.40 Nomeda
9.10 S. „Dziłuska”
10.10 S. „Polek namiętność”
11.05 Tydzień bez tahu
11.50 Film przyz. „Planeta maip”
13.55 Filmy anim.
15.40 S. „Rebeka”
16.40 S. „Dziłuska”
18.45 Wiadomości
19.10 Telegra „Kto wygra milion?”
20.00 Pomoc TV

20.30 Wersja
21.35 S. „Medicopter”
22.45 Wiadomości
23.15 Film krym. „CSI. Kryminalożcy”
0.15 Autopilot
0.45 Komedia „Doktorki”
1.15 S. „Zonaty i dzieciany”

7.00 Poranek NTV
8.05 S. „Teletubbies”
9.00 Film fab. „Polowanie na gangstera”
11.00 Dach
11.30 Program pułk.
12.00 NTV dzis
12.30 S. „Bogaci i sławni”
13.30 S. „Tajemnice miłości”
14.30 „Niedziela”
15.30 S. „Bogaci i sławni”
16.30 S. „Tajemnice miłości”
17.30 „Geras”
18.00 NTV dzis
18.30 Wiadomości
18.55 Film fab. „Tancerka kabaretu”
21.30 Puls
22.00 Wiadomości
22.30 Listy
22.40 Film dok.
23.40 Leśnym tropem
0.10 S. „Majskie wodospady”
7.30 Światło Ewangelii
8.15 Od wypłaty do wypłaty

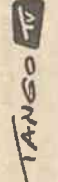
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 23.00 Wiadomości 7.05, 7.35, 8.10, 8.35 Dzień dobry, Białoruś 7.30, 8.30 Przedsiębiorczość 9.05, 20.05 S. „Powrót Muchtara” 10.05 Ratownicy 10.30, 17.05 Film dok. 11.05, 18.15 S. „Bogaci i sławni” 12.10 Film fab. „Sen wujaszka” 13.35 Film anim. 14.05

„Serce przyjaciele” 17.25 „Nie stawcie pułapek” 18.40 „Kierowca mimo woli” 20.10 „Włamywacz” 21.35 „Zakończony na własne życzenie” 23.00 „Statki szturmują bastiony” 0.30 „Mistrz świata”
6.00 Dzień dobry 9.00, 11.00, 14.00, 17.00 Wiadomości 9.20, 18.00 S. „Klon” 10.15, 20.35 S. „Honor kraju” 11.20 Film fab. „Co znaczy kłamstwo

9.00 W świecie koszykówki
9.25 Kestem
9.50, 19.55 Nieruchomości: kupno, sprzedaż, zamiana, dzierżawa
14.00 Z Sejmu
17.05 Film fab. „Znamość z ogłosenia”
19.25 Spotkania
20.05 Film fab. „Przełęczając kanały”
22.15 Chotz — zobacz

9.00, 17.00 Dramat „Orzuchi”
10.55 Film fab. „Burza na pustyni”
12.55, 20.55 Dramat „W kręgu sukcesu”
14.55, 22.55 Dramat psych.
18.55 Kanał XXI
19.05 Kalejdoskop zniżek
19.10 Thriller „Madrós krokodyla”

10.10 Telesklep
10.25 Film anim.
10.50, 14.00 Klub Tangoramy
11.50 Kino, kino, kino

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 23.00 Wiadomości 7.05, 7.35, 8.10, 8.35 Dzień dobry, Białoruś 7.30, 8.30 Przedsiębiorczość 9.05, 20.05 S. „Powrót Muchtara” 10.05 Ratownicy 10.30, 17.05 Film dok. 11.05, 18.15 S. „Bogaci i sławni” 12.10 Film fab. „Sen wujaszka” 13.35 Film anim. 14.05

Psychozabawa „Razem czy osobno?”

Praca zajmuje znaczną część życia współczesnego człowieka. Wymaga inwestycji własnej energii i czasu, dlatego może stać się ogromnym ciężarem, a nawet przekleństwem. Może jednak stanowić pole do realizacji ambicji i marzeń, stać się źródłem satysfakcji i radości.

Wybór jednej z tych opcji zależy od człowieka. Zależy od tego czy jego wybór zawodu będzie odpowiedni, tzn. zgodny z zainteresowaniami i predyspozycjami.

Ważne jest nie tylko to czy interesuje go dziedzina, której poświęci prawie połowę życia, ale i charakter wykonywanych czynności, tzn. czy będzie pracował w grupie, razem z jedną, dwoma osobami lub samodzielnie.

Wyobraź sobie, że pracujesz w grupie osób nad wykonaniem makiety miasta. Uczestniczycie w konkursie, którego główną nagrodę stanowi wyjazd na Karaiby.

1. W tej sytuacji czujesz się:

- a) średnio, bo wolisz pracować w duecie (2)
- b) źle, bo wolisz pracować na własny rachunek (1)
- c) dobrze, bo lubisz pracować w grupie ludzi (3)

2. Skończyłeś już swoje zadanie, ale widzisz, że jedna z osób ma przed sobą masę pracy:

- a) zabierasz się do wykonania jej czynności (3)
- b) wyrażasz gotowość pomocy (2)
- c) siedzisz spokojnie i cieszysz się z dobrze wykonanego zadania (1)

3. Na myśl o sukcesie a) cieszysz się, bo odnieściesz go wspólnie (3)

b) czujesz niewielką radość, bo nie ma on zna-

czenia, gdy pracuje się w grupie (2)
c) czujesz rozgoryczenie, bo nie będzie to twój sukces (1)

4. Nagle pojawia się problem:

- a) starasz się szybko wymyślić bardzo dobre rozwiązanie (1)
- b) próbujesz spytać wszystkich, jakie mają pomysły na rozwiązanie i podajesz swój (3)
- c) kiedy coś wpadnie ci do głowy, pytasz innych, co o tym myślą (2)

5. Jeśli masz inne zdanie na temat wykonania jakiegoś elementu:

- a) starasz się za wszelką cenę przekonać wszystkich do swojego poglądu (1)
- b) próbujesz nakłonić innych do swego pomysłu (2)
- c) rozmawiasz tak długo, aż wszyscy są zgodni (3)

6. Rozsądne sugestie odnośnie swojej pracy przyjmujesz:

- a) spokojnie i starasz się je wziąć pod uwagę (2)
- b) naturalnie i zawsze stoisz się do nich (3)
- c) niechętnie, bo nie lubisz, gdy ktoś się wtrąca (1)

7. Zanim przystąpił do pracy:

- a) przedstawiłeś swoje pomysły i czekałeś, co będzie dalej (2)
- b) przedstawiłeś swoje pomysły i starasz się połączyć z tym, co mówią inni (3)
- c) starałeś się przekonać wszystkich do swojego pomysłu (1)

8. Praca w zespole była najczęstszą:

- a) przyjemną (3)
- b) uciążliwą (1)
- c) jedną z możliwości wykonywania zadania (2)

kiem, chciałbym być:

- a) dyrygentem (1)
- b) solistą (2)
- c) jednym z muzyków (3)

10. Praca w zespole jest jak:

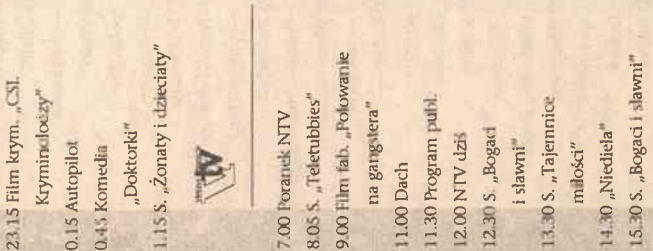
- a) działanie wszystkich rękami (2)
- b) zmusza harówka w mrowisku (1)
- c) harmonijne brzmienie akordu (3)

Wskazówki do wyboru zawodów:

wynik 25-30 punktów — zawody społeczne takie jak: nauczyciel, psycholog, zawody polegające na pracy w grupie kilku osób, np.: w zespole budowlanym;

wyniki 16-24 punktów — zawody polegające na pracy bezpośrednio z ludźmi i obsłudze klienta, np.: sprzedawca, agent ubezpieczeniowy, sekretarka,

wyniki 10-15 punktów — zawody artystyczne takie jak: pisarz, poeta, tłumacz literatury, zawody polegające na indywidualnej pracy, np.: informatyk, księgowy.

Praca w grupie

NIEDZIELA 24. X

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Świąteczne myśli', 'Dla dzieci', and 'Honor kraju'.

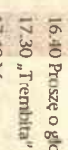

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Przegląd sportowy', 'Dziś na świecie', and 'Seniorka'.

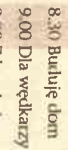

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Bulujące dom', 'Dla wędkarzy', and 'Złotowia i szczekia'.

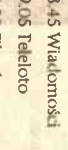

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Wielkoności', 'Telefoto', and 'Film fant'.

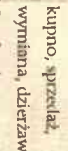

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Kupno, sprzedaż', 'wymiana, dzierzawa', and 'Spokojna'.

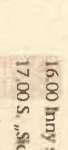

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

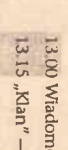

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

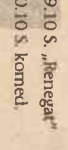

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

WTOREK 26. X

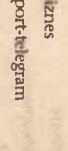

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Biznes', 'Sport-telegram', and 'Pogoda'.

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Wielkoności', 'Telefoto', and 'Film fant'.

Table of TV programs for LTV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Dziś na świecie', 'Seniorka', and 'Ukryta kamera'.

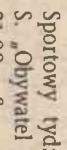

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Sportowy tydzień', 'Obywatele naczelnik', and 'S. Obywatele naczelnik'.

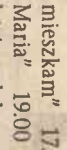

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Bulujące dom', 'Dla wędkarzy', and 'Złotowia i szczekia'.

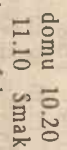

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Wielkoności', 'Telefoto', and 'Film fant'.

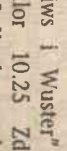

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

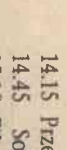

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

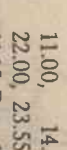

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

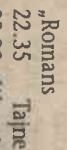

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

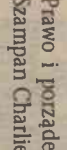

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

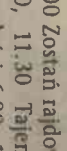

Table of TV programs for R TV channel, including titles like 'Dziś i wczoraj', 'Dziś i jutro', and 'Dziś i wczoraj'.

Wszyscy gapią się w stronę mostu, a niedługo rozpoczyna się show — środkowe przęsło mostu powoli podnosi się i rozchodzi się w strony, w rzece odbijają się światła latarni oraz cienie statków. Piękne widowisko sprawia, że wszystkich ogarnia euforia, wokół słychać pokrzykiwania, gwizd, toasty i wiwaty.

Następnie łodzie udają się w różne strony — po Newie lub kanałach. Nad nami płyną gmachy i mosty, o uroczych nazwach jak to „Pocelujew most”. Wszystko podświetlone, dosłownie w zasięgu dłoni, bowiem pasażerowie próbują ręką dotykać nisko położonych nad wodą mijanych mostów, na co załoga kutra groźnie pokrzykuje. Przejazdka przeszła wszelkie oczekiwania.

Kościół św. Katarzyny

Nad ranem pełni wrażeń wracamy Newskim Prospektem. Mijamy kolejne szarawe siedmiopiętrowe kamienice. Niespodziewanie znaleźliśmy się przed wciśniętym między domy i leżącym nieco dalej od drogi kościołem katolickim. Wysoki, monumentalny, z kopułą i z barokową arką opartą na kolumnach — jednakże na pierwszy rzut oka niepozorny, uwzględniając wielkość otaczających go gmachów.

Kościół jest pod wezwaniem św. Katarzyny Aleksandryjskiej. Niedługo przed wojną był wystrój, posiadał bogatą bibliotekę (60 tys. tomów w 30 językach), przy nim działały szkoły męska i żeńska. W swoim czasie świątynię odwiedzili znani goście stolicy — Balzak, Dumas oraz Mickiewicz, ostatni co prawda nie jako gość, tylko jako zesłaniec.

W 1798 r. w kościele św. Katarzyny złożono ciało ostatniego króla Polski, tudzież wielkiego księcia Litwy Stanisława Augusta Poniatowskiego. Imię patronki nieprzypadkowo zbiegło się z imieniem byłej kochanki króla, tej, która wcześniej do grobu złożyła jego państwo.

Przewrót bolszewicki kardynał-

Piękno altanek, cerkwi, grot Peterhofu przyciągają rzesze turystów

nie zmienił życie świątyni. Zrobano bibliotekę, obrazy święte, rozlokowując tu magazyny oraz administrację muzeum historii i ateizmu. Dopiero później budynek przekazano Petersburskiej Państwowej Filharmonii. Rozpoczęły się prace restauratorskie, które, niestety, zniweczył w 1984 r. pożar. Obecnie, po zwróceniu jej katolikom, stopniowo powraca wygląd sprzed wielu lat.

Miał oszołamiać i zadziwiać

Czas pozwolił jeszcze wybrać się do Peterhofu. Przyciąga on dużą ilość turystów. Piękny rokokoowy pałac, otoczony parkiem z altanami, cerkwiemi, grotami oraz niezliczoną ilością fontann, założył Piotr I, rozbudowała natomiast Katarzyna II. Początkowo połączenie z pałacem było możliwe wyłącznie Newą i kanałem. Dopiero w końcu XVIII w. wśród bagien przełożono drogę. Niedługo

to piękno służyło w celu oszołomienia i zadziwienia gości oraz dyplomatów, dzisiaj podziwiać może każdy turysta.

Rosjanie zwykli i urzędowi

Te pojęcia z całą pewnością mają znaczenie przeciwstawne, bowiem szczeremu i serdecznemu Rosjanina mundur zamienia w drapieżnika. Z Rosjaninem miło jest obcować, jednakże Rosja — to imperium, gdzie nigdy nie było demokracji, a jej władza w osiągnięciu celu nie liczyła się z niczym i nikim.

Niejednokrotnie zdarzało mi się z Rosjanami gawędzić za biesiadnym stołem. Rozmowom i... wódce nie było końca. Potrafią też oddać „ostatnią koszulę”. Jeżeli zaciekawiłeś się wiszącym na ścianie bagnetem lub rzadko spotykaną książką, można usłyszeć: „Podoba ci się? Bierz, to twoje”. U nas podobne gesty należą już do rzadkości.

Inaczej jest, kiedy stykasz się z osobą urzędową. Celnik, milicja, albo nawet administrator hotelu patrzą na ciebie z góry, widząc w tobie potencjalną ofiarę. Najgorsze są patrole milicji w metrach, na dworcach kolejowych i autobusowych, których ilość mnoży się z każdym kolejnym zamachem terrorystycznym. Turystów z Niemiec, Francji, Japonii nie zauważają, natomiast z państw postkomunistycznych wyczuwają na odległość.

„Na pół litra”

Pierwszego dnia w Petersburgu w metrze zaczął nas milicjant. Sprawdzał paszporty, wize rosyjskie oraz zameldowanie się. Chodzi o to, że w Rosji obowiązuje nakaz zameldowania się w ciągu trzech dni w OWIRze, hotelu bądź posterunku milicji we wskazanym w wizie mieście. W przeciwnym wypadku w drodze powrotnej na granicy grozi grzywna, a przy każdej kontroli sporo nieprzyjemności.

Na zameldowanie się mieliśmy jeszcze czas, więc milicjant znalazł inny pretekst — dlaczego nie posiadamy przy sobie biletów relacji Wilno-Sankt Petersburg. Obiecaliśmy, że niedługo jeden z nas skoczy po bilety. Chwilę poczekał, zrozumiał, że nie zamie-

rzamy dać mu „odkupnego”, więc groźnie świdrując spojrzeniem zwrócił nam dokumenty.

Inaczej było gdy wracaliśmy z Karelii. Do odjazdu mieliśmy niespełna godzinę, więc milicjant rozkoszując się chwilą, uwzględniając niewyraźne pieczętki otrzymane na posterunku w Prieziersku (początek naszej trasy kajakowej), zażądał grzywny po 1500 rb. (ok. 150 Lt.) od osoby. W czasie pertraktacji stawał się coraz łagodniejszy, aż skończyło się na 150 rb. — „na pół litra”.

Dla jednych terroryzm to nieszczęście, innych — kapitał polityczny, a dla niektórych — po prostu biznes.

„Pyłek trotylu”

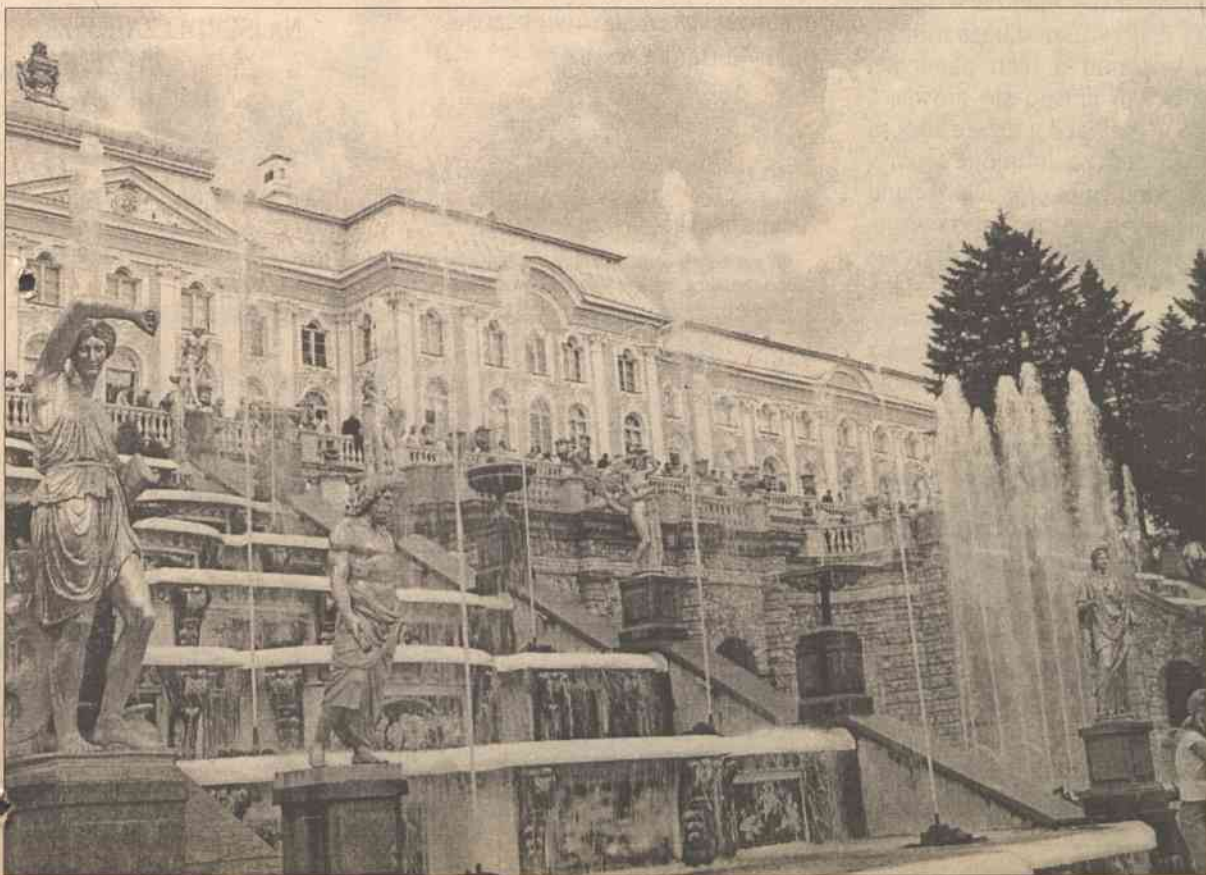
Najciekawszy incydent z milicją mieliśmy z Romkiem Sieniuciem przed kilkoma laty w Moskwie. Sytuacja była napięta, ponieważ w przeddzień eksplodowała bomba na Kazańskim dworcu kolejowym. Zdziwiło jednakże to, że na tym dworcu nie spotkaliśmy żadnego milicjanta. Na Mińskim, skąd pociągi odchodzą na zachód, przeciwnie — co rusz milicja, OMON, wojsko.

— Muzułmanin, choć no tutaj — zaczął Romka milicjant. Miał częściowo rację. Wracając z Kirgizji na głowach mieliśmy narodowe nakrycia nazywane dobuszką. Poza tym brody, a zwłaszcza czarny zarost Romka mógł prowokować. Funkcjonariusz miał jednak pecha — paszporty, wize, zameldowania, bilety — wszystko było w porządku.

Zwalniając nas jednocześnie zaczął innych, jak się okazało Polaków wracających z Bajkału. Mieli niedługo pociąg, a brakowało zameldowania, więc w rozrządzeniu rozglądali się poszukując pomocy. Wstawiliśmy się za nimi. Milicjant zbył nas krótkim zdaniem: „U was wszystko w porządku? Może przejdziemy na posterunek sprawdzić czy nie macie na dłoniach pyłku trotylu?”. Wkrótce mieliśmy odjeżdżać, więc daliśmy spokój, a niefortunym Polakom spotkanie z milicjantem kosztowało 30 USD.

Można sobie wyobrazić ile kosztowałyby podróże, gdyby w ciągu miesiąca co kilka dni mieć styczność z rosyjską milicją. Pozostaje jedno — sumienne przestrzeganie przepisów.

Waldemar Szałkowski
Fot. Walerian Butkiewicz
(Ciąg dalszy za tydzień)

Piękny rokokoowy pałac rozbudowała Katarzyna II. Miał on oszołamiać i zadziwiać gości oraz dyplomatów

Tuż obok pałacu stoi autobus z dużym napisem — WC. Ciepła woda, umywalka, inne wygody — europejskie standardy oraz... ceny

Cześć! Nie wiem dlaczego i co było tego przyczyną, ale przedwczoraj przez cały dzień byłam zła, nachmurzona i niezadowolona. Trudno, czasami tak bywa...

Musimy pamiętać jednak o tym, żeby w tym dniu nie skrzywdzić innych, gdyż nikt nie jest temu winien. Po prostu to się zdarza. Do czego zmierzam? Otóż, moja przyjaciółka określiła mnie jako „wulkan”. Spodobało mi się i od razu się rozchmurzyłam. Może dlatego postanowiłam napisać dziś Wam o wulkanach. Poczytajcie... Posłuchajcie...

W U L K A N Y CZY WIECIE, ŻE...

Nazwa „wulkan” pochodzi od rzymskiego boga ognia Wulkana, który według mitologii był także niezwykle zdolnym kowalem — potrafił wykuć z metali nawet niewolników, którzy wyglądali i zachowywali się jak prawdziwi ludzie. W czasach starożytnych wierzono, że Wulkan mieszka głęboko pod ziemią, a zionące ogniem góry, to jego kuźnie. Ogień, dym i lava — to efekt pracy boga Wulkana. Dlatego właśnie je nazywamy jego imieniem. Wulkanem nazywamy otwór lub szczelinę w skorupie ziemskiej, przez którą wydobywają się ogniste mieszaniny gazów, pary wodnej i popiołu, zwane lawą.

Ogólnie wulkany dzielą się na czynne, drzemiące i wygasłe.

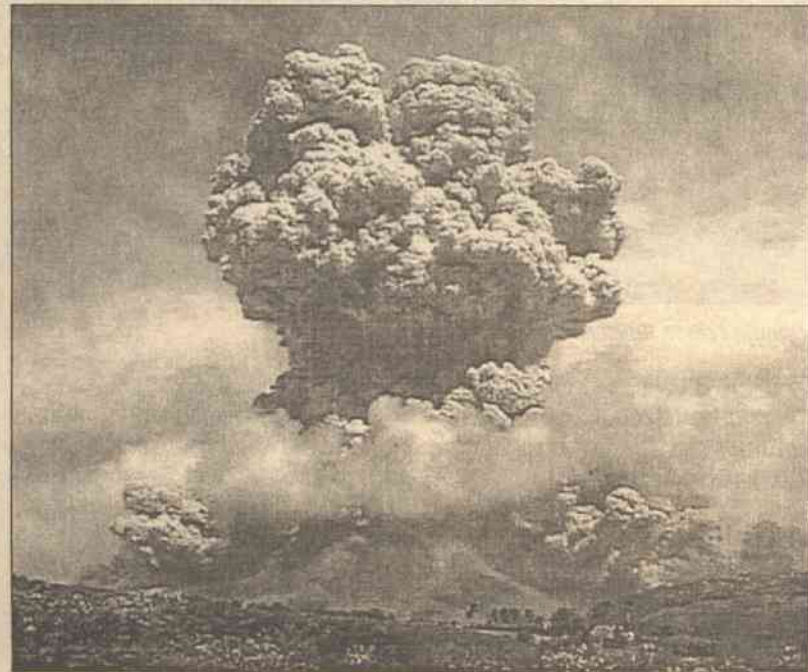
Czynny wulkan to taki, który wybucha lub który może wybuchnąć. Gdy dawno nie było wybuchu, czyli przez około 10 000-25 000 lat wulkan nie dał „znaku życia”, nazywamy go wulkanem drzemiącym. Jeśli od bardzo dawna wulkan nie wybuchał, nazywamy go wygasłym.

Wulkany — to najczęściej wysokie góry, mające kształt stożka, u szczytu zakończone zagłębieniem, zwanym kraterem, z którego wydobywa się lava. Lava wydobywająca się z krateru osiąga temperaturę ponad 1000°C i po zboczach może spływać z prędkością nawet ponad 165 m/sek.

SLYNNE WYBUCHY WULKANÓW

KRAKATAU (1883 r.)

Wybuchy wulkanów są czasami tak gwałtowne, że wulkan ulega całkowitemu zniszczeniu. Przykładem tego może być wyspa Krakatau położona między Jawą a Sumatrą. W 1883 roku przebudzony wulkan rozsądził stożek wulkanu, a jego huk był słyszalny w odległej o 4 tysiące kilometrów Australii. Miliony ton pyłów i popiołów

przesłoniły słońce, a gigantyczne fale oceaniczne uderzyły o brzegi Jawy i Sumatry zabijając około 36 tysięcy ludzi. Większa część wyspy Krakatau zginęła, a na jej miejscu pojawiła się nowa mała wysepka. Był to najsłynniejszy „współczesny” wybuch wulkanu.

WEZUWIUSZ

Do najsłynniejszych wybuchów należy również Wezuwiusz w południowych Włoszech. 24 sierpnia 79 roku naszej ery poprzez wybuch Wezuwiusza zagładzie uległy dwa miasta, Pompeja i Herculanium. Zginęło wtedy około 20 tysięcy ludzi, a ci, którzy zostali, długo drążyli w popiołach, aby dostać się do zaspanych, ale nie naruszonych domów i zabrać swój dobytek.

Potem zapomniano o zaspanych miastach. Dopiero w roku 1748 przypadkowo dokonano odkryć, które sprawiły, że zainteresowano się tym miejscem. Wkrótce rozpoczęto tam wykopaliska, które dostarczyły wielu informacji o życiu w rzymskich miastach na początku naszej ery.

Droga na szczyt Wezuwiusza o wysokości 1277 metrów wije się wśród żyznych winnic i sadów. Na wysokość 500 metrów można wjechać tam kolejką linową.

ETNA

Jednym z najaktywniejszych wulkanów świata jest Etna na Sycylii. Od pierwszego zanotowania wybuchu, jeszcze przed narodzeniem Chrystusa, wybuchała ponad 150 razy. Wysokość Etny wynosi 3323 metry, u podstawy ma 200 kilometrów obwodu, a zbocza pokryte są 300 stożkami. Ostatnie wybuchy miały miejsce w latach 1983 i 1992 (Wasze starsze rodzeństwo powinno o nich pamiętać, gdyż o tym głośno się mówiło i pisało w mediach). Niższe zbocza góry są gęsto zaludnione i porośnięte winnicami oraz plantacjami drzew cytrusowych. Mimo ogromnych szkód poniesionych podczas wybuchu, nie zniechęciło to rolników do uprawy żyznej wulkanicznej gleby. Wyższe partie wzgórz przeznaczone są do uprawiania sportów zimowych.

ALE DOWCIP!

Dzwoni telefon. Mały Adaś podnosi słuchawkę i słyszy głos telefonistki, która chce przekazać telegram dla ojca.

— Tato i mama wyszli — odpowiada chłopiec.

— Ale ty też możesz przejąć telegram. Przyniesi sobie ołówki, a ja ci podyktuję.

Adaś długo szuka, wreszcie woła:

— Już znalazłem, ale mam złamany rysik! Poszukam innego...

Po dłuższej chwili:

— Mam, ale muszę pani coś powiedzieć...

— Co takiego? — pyta zniecierpliwiona kobieta.

— Widzi pani, ja nie umiem pisać...

Konkurs z nagrodami „ŚMIESZNOMĄDRE MYŚLI NASZYCH POCIECH”

Kochani Rodzice, Dziadkowie, Wychowawcy, Nauczyciele i wszyscy inni Dorośli, którzy usłyszeli (podsluchali...) ciekawe, zabawne, oryginalne SPOSTRZEŻENIE ŻYCIOWE — Obywatela do lat 10!

Prześlijcie na adres redakcji krótki opis sytuacji z przytoczeniem „złotej” myśli bohatera.

.. pająk upłata 7 metrów swojej pajęczyny w jedną godzinę?! Chodzi, biega, zwiesza się, wspina, robi spirale, tka pierścienie z wielu połączonych ze sobą nici pajęczyny różnej długości i grubości.

... pojedyncza nić, którą pająk wysnuwa, jest tak cienka, że trzeba byłoby spleść co najmniej 100 takich nitki, aby powstała linka grubości ludzkiego włosa?

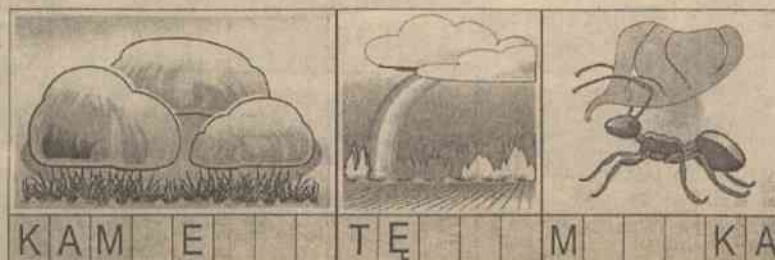
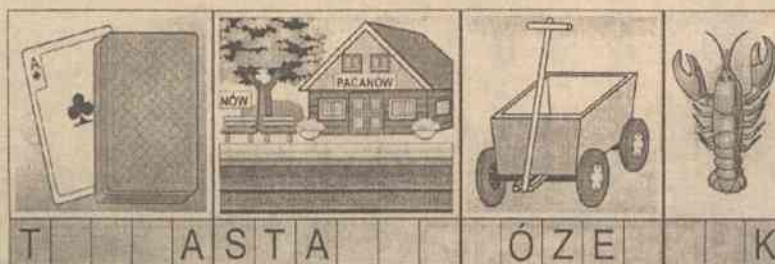
ZA 50 LAT MORZE MARTWE MOŻE WYSCHNĄĆ

Morze Martwe wysycha, a za 50 lat może zniknąć całkowicie — apelują badacze. Poziom najbardziej słonego akwenu na świecie od 20 lat obniża się o 1 metr rocznie. A wszystko to spowodowane jest przez nadmierne wykorzystywanie wpadających do niego rzek. Obecnie jedynym ratunkiem dla niego jest wykopanie 200-kilometrowego kanału łączącego Morze Martwe z Morzem Czerwonym. Dzięki temu udałoby się uzupełnić zasoby wody na granicy jordańsko-izraelskiej. Cała operacja ma kosztować 1,5 miliarda dolarów, z czego większość pokryje Bank Światowy.

Wasza Pucutka

Uzupełnianka

W puste pola wpiszcie brakujące litery tak, aby powstały nazwy narysowanych przedmiotów. Dopisane litery, czytane kolejno, utworzą rozwiązanie - tytuł znanej powieści.

IMIENINY OBCHODZA

23 października

SEWERYN — cechuje go surowość charakteru, powaga i srogość. Jest człowiekiem surowych obyczajów i stosuje je zarówno do siebie, jak i innych. Jest skryty, nieraz uparty.

24 października

MARCIN — twórczy umysł wielkim autorytecie. Nie narzucający się, chociaż ambitny. Jest oddany domowi i rodzinie, chociaż czasem samolubny.

25 października

CELINA — prostolinijna, nie wymagająca wiele od życia, ale jednocześnie lubiąca pochwały i właściwą ocenę jej pracy. Krytyczna, a zarazem łatwowierna.

26 października

DAMIAN — społecznik. Życliwy i przychylny. Osobowość, która lubi nieść pomoc innym w cierpieniach. Do pieńędzy przywiązuje wagę o ile są mu one potrzebne.

NAJSERDECZNIEJSZE
ŻYCZENIA
IMIENINOWE!

„Bal jesieni” w „syrokomłowce”

Hej, chłopcy i dziewczynki, jedzcie witaminki!

Jakżeby było wspaniale, gdyby to pouczające hasło wczorajszej imprezy drugoklasistów wileńskiej „syrokomłowki” („Hej, chłopcy i dziewczynki, jedzcie witaminki!”) usłyszały i wzięły pod uwagę wszystkie dzieci.

Wielu z nas nie ukrywa, że nie lubi jesieni, niektórych ta pora roku potrafi nawet wytrącić z równowagi swoją szarością i monotonią deszczu. Ale dla czterech ekip drugich klas „syrokomłowki”, ich wychowawczyń i rodziców jesień podszeptała wiele ciekawych inspiracji.

Od dwóch dni w szkole jest czynna wystawa jesiennych kompozycji. Tutaj fantazja nie znała granic: kabaczkowe łodzie pod kapuścianymi głami, stworki warzywne, jakich jeszcze świat nie widział, paprykowe laleczki, a jakież piękne bukiety z jesiennych liści! I wszystkie te jesiennie cudenka zostały wykonane przez same dzieci, pod czujnym okiem ich rodziców.

Według Walerii Skirtun, wychowawczynie klasy 2 a uczniowie mieli dużo swobody w aranżacji kostiumów. Prawdziwa mozaika kostiumowa — wszystkie kolory jesieni zalały scenę auli Szkoły Średniej

im Wł. Syrokomli. 90-cioro dzieci drugich klas na scenie bawiło się i śpiewało naraz, rozpromieniając dżdżysty, pochmurny, jesienny dzień.

„Bal jesieni”, bo taką nazwę nosiło to pogodne jesienne święto, został zorganizowany staraniem wychowawczyń drugich klas. Waleria Skirtun, Wiesława Czernigowska, Albina Drzewicka i Anna Stankiewicz wspólnie ułożyły scenariusz uwity z piosenek, wierszy i tańców. Jednakże, zdaniem Heleny Sadowskiej, wicedyrektor ds. nauczania w klasach początkowych, bez zaangażowania rodziców to święto nie byłoby takie serdeczne i ciepłe. Rodzice chętnie oferowali swą pomoc: wspierali organizacyjnie, bogato zaserwowali stół jesiennymi smakołykami...

— Gdyby ta budująca więź uczniów, rodziców i nauczycieli przetrwała, byłoby naprawdę wspaniale — dziękując wszystkim za udział w imprezie przemawiała pani Sadowska.

Dzieci w darze od jesieni otrzymały ogromne kosze pysznych owoców, bo przecież i chłopcy i dziewczynki muszą jeść witaminki!

Irena Mikulewicz

90-cioro dzieci drugich klas na scenie bawiło się i śpiewało naraz, rozpromieniając dżdżysty, pochmurny, jesienny dzień
Fot. Zbigniew Markowicz

Album fotografii ukazuje barwny i kruchy świat zwierząt

Słynne na całym świecie

Stołeczne wydawnictwo „Alma Littera” wydało piękny album fotograficzny Steve’a Blooma „Zwierzęta”.

Album kolorowych fotografii przedstawia fragmenty wspaniałej dzikiej przyrody, w której człowiek jest tylko niepożądanym gościem. 10 lat pracując nad tą serią wizerunków zwierząt znany brytyjski fotografik Bloom chce zwrócić uwagę czytelników i widzów nie tylko na piękno przyrody, ale też bardzo aktualny obecnie problem zachowania środowiska naturalnego.

W liczącym ponad 400 stronic albumie jest 200 wspaniałych fotografii dzikiej przyrody ze wszystkich kontynentów świata. Spokój i łagodność zwierząt, wybuchy emocji, codzienna walka o przetrwanie, chwile gniewu, ruch — to wszystko zostało utrwalone i przekazane tym,

którzy nie oglądali tego piękna w naturalnym środowisku na własne oczy albo chcą je przypomnieć.

Jak poinformował dyrektor wydawnictwa „Alma Littera” Saulius Ratkevičius, fotografie Blooma rozstrzygają kwestie życia i śmierci, a wiele z nich jest już znanych na szerokim świecie.

Zdjęcia albumu utrwaliły spokojne i chłodne spojrzenie goryla, łup rekina w obliczu śmierci, przyczajonego tygrysa syberyjskiego, królewskie pingwiny niczym ludowe posągi.

51-letni Bloom pochodzi z Afryki Południowej. W 1970 r. zamieszkał w Wielkiej Brytanii, w Londynie założył słynną z efektów fotograficznych spółkę, ale wkrótce postanowił poświęcić się swej prawdziwej pasji — obserwacji i uwiecznianiu dzikiej przyrody. Przeszło 10 lat niestrudzenie

wędruje przez nieprzebyte dżungle, udrecone spiekotą sawanny i lodowce Antarktydy.

Jak twierdzą wydawcy albumu, w dzisiejszym cywilizowanym świecie zdjęcia zrobione w środowisku naturalnym zwierząt są bardzo cenne.

Autor przypomina, że gdy tylko zaczął fotografować przyrodę, pracował bez pośpiechu naiwnie wierząc, że zdąży odwiedzić wszystkie najciekawsze zakątki przyrody. „Bardzo się myliłem. Zagłada środowiska ma tempo zawrotne. Wkrótce ogarnęło mnie złe przeczucie, zrozumiałem, że ta praca wymaga pośpiechu, co jeszcze bardziej spotęgowało moją gotowość do niej” — mówi Bloom, świadomy bolesnej konfrontacji dzikiej przyrody z działalnością człowieka.

Album fotograficzny „Zwierzęta” ma pokaźne rozmiary

Jak poinformował dyrektor wydawnictwa „Alma Littera” Saulius Ratkevičius, fotografie Blooma rozstrzygają kwestie życia i śmierci, a wiele z nich jest już znanych na szerokim świecie
Fot. ELTA

ry i waży około 5 kg. W ubiegłym roku „Alma Littera” wydała album Francuza zwanego „latającym foto-

grafem” Yanna Arthusa Bertranda „Ziemia z lotu ptaka”. Cały jego nakład został wykupiony. BNS

Zatroszczmy się o zaniedbane groby Karwieliszek

Akcja obywatelska

U progu Zaduszek — Święta Zmarłych Wileńskie Centrum Działalności Etnicznej zainaugurowało akcję porządkowania grobów na cmentarzu w Karwieliszkach. Do udziału w akcji, która potrwa do 29 października zapraszani są wszyscy wilmianie, zwłaszcza uczniowie klas starszych.

Jak powiedziała koordynatorka akcji Marija Liugienė, mieszkańcy Litwy z zwyczajem przed Świętem Zmarłych porządkują nieodwiedzane przez nikogo, opuszczone groby i dlatego wilmianie są proszeni zaopiekować

się nie tylko miejscem wiecznego spoczynku swych najbliższych. Czekają też na nich groby ludzi nieznanymi, o których nikt już nie pamięta.

Na cmentarzu w Karwieliszkach jest wiele mogił, w których na koszt samorządu pogrzebano ludzi nieznanymi, nierozpoznanych bądź takich, którzy nie mieli nikogo bliskiego. Te groby nawet na Święto Zmarłych są pogrążone w ciemności.

Wileńskie Centrum Działalności Etnicznej zaprasza więc do uporządkowania tych grobów. W toku akcji zorganizowany zostanie transport, pomocnicy zostaną przy-

wiezieni i odwiezieni, tylko powinni mieć własne rękawice, grabelki, łopaty i inne narzędzia. Chętni wzięcia udziału w tym czynie społecznym powinni się zarejestrować w Wileńskim Centrum Działalności Etnicznej pod numerami telefonu 262 77 37 lub 212 25 93 w godzinach pracy bądź na telefon komórkowy 8 680 99 799.

Na Święto Zmarłych przewidziane są też inne przedsięwzięcia. 28 października w stołecznym kościele Bernardynów odbędzie się wieczór starych pieśni ludowych „A światło wiekuiste niech im świeci”,

a 2 listopada, w zaduszkowy wieczór na cmentarzu w Karwieliszkach odbędzie się jeszcze jedna akcja, organizowana przez Wileńskie Centrum Działalności Etnicznej „Świeczka na zapomnianym grobie”.

Jak mówią etnologzy, wiara w życie pozagrobowe człowieka jest bardzo stara i wspólna dla całej ludzkości. Opierają się na niej prawie wszystkie religie świata. Kulturalne narody szanują pamięć swych zmarłych bliskich ludzi: wznoszą pomniki, mają własne obrzędy i święta dla upamiętnienia zmarłych.

W dawnych czasach wierzono, że

w noc z 1 na 2 listopada powracające z zaświatów dusze idą modlić się do kościoła, odwiedzają domowników i dlatego oczekujący tych dusz w przededniu Święta Zmarłych otwierali drzwi i okna, palili w piecach w mieszkaniu lub w łaźni, aby dusze mogły się ogrzać, zamykali psy, aby nie przeszkadzały duszom wejść do domu, chowali ostre przedmioty, aby się nie zraniły. Zabraniano grania i wszelkich wesołości. Istniał zwyczaj częstowania umarłych późnym wieczorem na cmentarzu lub w domu.

BNS

A PROPOS...

Z okazji 75-lecia państwa Watykanu 16 grudnia ma się ukazać moneta 2 euro z symboliką Watykanu. W czwartek został przedstawiony wzór tej monety. Na rewersie wykuty został stylizowany plan Watykanu z Bazyliką św. Piotra oraz placem. Twierdza, która przetrwała do naszych czasów, została wzniesiona dla ochrony grobu św. Piotra. UNESCO ogłosiło cały zespół architektoniczny za spuściznę sztuki światowej. Jubileuszowy rok 75-lecia Watykanu rozpoczął się 11 lutego. Właśnie w tym dniu w 1929 r. zgodnie z Traktatem Laterańskim między Stolicą Apostolską a Włochami powstała nowa formacja polityczna — miasto-państwo Watykan, w którym obowiązuje jurysdykcja Stolicy Apostolskiej Fot. ELTA

Uśmiechnij się

Sędzia:

- Pan mówi, że rzucił w sąsiadkę tylko pomidorami?
- Tak.
- To skąd u niej są rany na ciele?
- Pomidory były w słoikach.

Patronat prasowy KURIER WILEŃSKI

Kiermasz
POLSKIEJ KSIĄŻKI

DOM KULTURY POLSKIEJ, ul. Naugarduko 76

Organizatorzy: *Ex libris* *ELEPHAS*
Galeria Polskiej Książki KRYTYKAS • KSIĘGARNIASponsorzy: *ZNAD WILNIA* *WILEŃSKIE B U M* TYGODNIK WILEŃSZCZYZNYWytnijcie kupon, odpowiedzcie na pytania
i weźcie udział w konkursie „Święto win”!

1. Do jakich dań najbardziej pasuje wino „Lavel Noir Blanc”?
2. W jakim kraju produkowane jest wino musujące „Santa Barbara”?
3. Jaka spółka produkuje wina „Lavel Noir” i „Santa Barbara”?

Konkurs odbędzie się w dniach 6-27 października br. Wszyscy, którzy prawidłowo odpowiedzą na pytania, będą mogli wygrać komplety kielichów. Odpowiedzi prosimy nadsyłać pocztą do redakcji „Kuriera Wileńskiego” pod adresem: Birbinių 4A, LT-02121 Vilnius do 27 października br. Pięciu zwycięzców konkursu w drodze losowania wybierze redakcja gazety „Kurier Wileński” i ogłosi w gazetce 29 października br. *Uprzejmie zapraszamy do aktywnego udziału w konkursie.*

Polska premiera opery "Anna Bolena"

Ukoronowaniem — scena obłędu

Polską premierę opery "Anna Bolena", autorstwa włoskiego kompozytora Gaetano Donizettiego, przedstawi w sobotę Państwowa Opera Bałtycka w Gdańsku. Dzieło to do tej pory było prezentowane w kraju jedynie przez zespoły włoskie i niemieckie, ostatni raz w połowie wieku XIX.

Opera Donizettiego przedstawia historię angielskiej królowej Anny Boleyn posłanej w 1536 r. na szafot przez swego męża — króla Henryka VIII.

Jak poinformował kierownik działu Promocji i Obsługi Widzów Opery w Gdańsku Jerzy Snakowski, premierowy spektakl przygotowany został przez międzynarodowe grono artystów. Reżyserem przedstawienia jest Austriak Werner Pichler, a scenografię zrealizował Niemiec Klaus Hellenstein. Aktorzy występują we wzorowanych z początku XVI wieku kostiumach.

Wykonawcami głównych partii będą m.in. jako Anna Bolena — Ralisa Czepczerenko (Rosja) i Ewa Zelt, Percy — Taras Iwanin (Ukraina), Konrad Włodarczyk, Henryk VIII — Andrzej Zagdański, Wiesław Bednarek, Giovanna — Monika Feddyk, Rita Kapfhammer (Niemcy).

"Ukoronowaniem partytury Donizettiego, do której libretto napisał Felice Romani, jest wielka finałowa scena obłędu tytułowej bohaterki. Twórcy zrezygnowali z ukazania samego momentu śmierci bohaterki. Uznali, że o wiele efektywniejsza muzycznie i scenicznie będzie nie scena ścięcia, ale szaleństwo Boleyn, prowadzonej na szafot" — wyjaśnił Snakowski.

"Anna Bolena" to pierwsza opera Donizettiego, która uczyniła go sławnym. Jej premiera odbyła się w grudniu 1830 roku w mediolańskim Teatro Carcano. Był to 33 spektakl operowy w dorobku włoskiego kompozytora. PAP

Urlop dla „prawdziwych mężczyzn”

Oferta weteranów

Zwolennicy aktywnego wypoczynku i wojskowej dyscypliny mogą w Rosji spędzić urlop w wojskowych koszarach, postrelać z kałasznikowa, a także — jeśli zechcą — poddać się wojskowemu drylowi.

O urlopowej ofercie, przygotowanej przez rosyjskich weteranów, informuje moskiewska „Gazeta”. Podobno urlop w koszarach cieszy się dużą popularnością, zwłaszcza wśród bogatych Rosjan, którzy kiedyś „załatwili sobie” zwolnienie ze służby wojskowej.

„Wielu z tych, którzy nie służyli w wojsku, jest przekonanych, że koniecznie muszą doświadczyć wojskowego drylu, żeby stać się prawdziwymi mężczyznami” — mówi Aleksandr Drobiakow, organizator urlopów w koszarach. Takie urlopy nie są tanie — za pobyt w koszarach trzeba zapłacić (w przeliczeniu) 60 euro dziennie. W ramach poznawania surowego żołnierskiego życia urlopowicze muszą m. in. szorować latryny szczoteczkami do zębów. Organizatorzy zapewniają, że jeszcze nikt się na to nie skarżył. PAP

Odkryto skarb z wczesnej epoki brązu

Bułgarska Troja?

Setki maleńkich klejnotów, pochodzących nawet sprzed 5 tys. lat, odkryli ostatnio archeolodzy w Bułgarii i zasugerowali, że kraj ten mógł być miejscem powstania najstarszej europejskiej cywilizacji — poinformował w piątek wybitny archeolog bułgarski.

Dyrektor bułgarskiego Państwowego Muzeum Historycznego Bożydar Dymitrow powiedział, że odkrycia dokonano w czasie wykopaliśk, przeprowadzonych w ostatnim miesiącu na terenie starożytnej wioski.

Według Dymitrowa, odkryto już 400 sztuk złotej antycznej biżuterii — łańcuszków, kolczyków, zapinek, ale codziennie archeolodzy odkopują nawet do kilkunastu kolejnych cennych obiektów.

Znaleziona biżuteria przypomina tę odkrytą w ruinach Troi — powiedział Dymitrow, odnosząc się do słynnego starożytnego mia-

sta opisanego przez Homera w "Iliadzie". Skarb trojański datuje się jednak na rok 2000 p. n. e., natomiast klejnoty znalezione w Bułgarii najprawdopodobniej pochodzą z ok. 3000 roku p. n. e., z wczesnej epoki brązu. PAP

Opr. M. S.

Pogoda

Ciepły weekend

W sobotę w dzień miejscami deszcze. Temperatura 7-12 stopni ciepła.

W niedzielę w nocy przelotne opady deszczu, wiatr, nieco popada również w dzień. Temperatura w nocy 5-10, w dzień 7-12 stopni ciepła.

W poniedziałek przeważnie bez opadów. Temperatura w nocy 2-7, w dzień 9-14 stopni ciepła.

Kurs walut

Bank Litewski

Oficjalny kurs na 23 października 2004 r.

Relacja lita do walut obcych

Nazwa waluty	Lt/za jedn. walut.
UE euro	3,4528
Dolar USD	2,7328
Dolar australijski	2,0178
1000 rubli białoruskich	1,2573
Dolar kanadyjski	2,1983
Frank szwajcarski	2,2450
Korona czeska	0,1096
Korona duńska	0,4643
Korona estońska	0,2206
Funt brytyjski	5,0029
100 forintów węgierskich	1,3993
Juanie chińskie	0,3301
Łat lotewski	5,1379
Korona norweska	0,4194
Złoty polski	0,8040
Rubel rosyjski	0,0942
Korona szwedzka	0,3798
1 mln lir tureckich	1,8456
Griwna ukraińska	0,5138
Korona słowacka	0,0863

DODATKI KRAWIECKIE

Ozdób z nami swoje ubranie niczym klon!

Akcja - na dekoracyjne suwaki
- na taśmy filizelinowe
- na dzianinę oraz inne towary krawieckie.

„Siuvimo reikmenų pasaulis”
Vilnius, Vytenio 42 a, tel. +370 5 239 1419
www.doklas.com (Zam. 167)

Zapraszamy do nowej siedziby

Unii Kredytowej Regionu Wileńskiego

przy ul. Konarskiego (Konarskio) 21 w Wilnie.

Tel. kontaktowe: 231 36 14, 231 36 15.

Ogłaszamy również konkurs na slogan reklamowy Unii Kredytowej Regionu Wileńskiego.

Nagrody: I miejsce — 100 Lt;

II miejsce — 70 Lt;

III miejsce — 50 Lt.

Hasła prosimy przysyłać pocztą elektroniczną na adres pku@takas.lt lub SMS na nr 8 676 03505.

Konkurs trwa do 1 listopada br. Zwycięzców poinformujemy osobiście. (Zam. 498)

Stale kupujemy
konie

Zwracać się:
tel. 232 03 60, 8 699 92554,
8 685 53045

codziennie (Zam. 051)

W chwili smutku pomoże Wam zakład pogrzebowy

„ASTREVITA”

- Sala pogrzebowa
- kopianie dołu,
- załatwianie dokumentów,
- katafalk, przygotowanie i ubieranie zmarłego,
- wypłata zasiłku,
- ubrania, trumny, kremacja,
- kwiaty, wieńce.

Kojelavičiaus 172, Nowa Wilejka, tel. 260 70 80, 8 610 14302

(Zam. 359)